No. 2479 Zaterdag 25 Juli 1931. 48ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Een actueel onderwerp.

De wijze van samenstelling van den Kolonialen Raad.

IV

Nog een derde meening blijft ons ter publicatie over, ongenoemde Heer zullen we Z. noemen.

Zijn oordeel luidde als volgt:

Zonder in beoordeeling te treden van de tegenwoordige samenstelling van den Kol. Raad en de wijze, waarop deze zich van haar taak kwijt, zonder mij te verdiepen in vergelijkingen van het tegenwoordige met het mogelijke hier in te voeren systemen voor een wetgevend lichaam, zal ik maar aannemen, dat, zooals van enkele zijden beweerd wordt, de tegenwoordige Koloniale Raad moet ophouden te bestaan om plaats te maken voor een meer modern instituut.

Ik zal echter mijn goedkeuring niet kunnen geven aan een, waarvan de meerderheid gekozen zal moeten worden op de wijze, zooals thans geschiedt, op dezelfde wijze dus, die gewraakt wordt.

Ik vind Porto Rico geen gelukkige keuze om te vergelijken met Curaçao. Porto Rico is een onlangs veroverd land, dat nog aanspraken maakt op algeheele onafhankelijkheid en er kunnen daar redenen bestaan om het op speciale wijze in te richten.

Het spreekt van zelf, dat bij de verandering van het tegenwoordige stelsel de belangen van de diverse groepeeringen in de Kolonie niet uit het oog mogen worden verloren, doch er naar gestreefd moet worden, evenals bij het tegenwoordige stelsel, het evenwicht te behouden tusschen de diverse belangen.

Uitteraard moet dan ook voorloopig het ideé van algemeen kiesrecht, zelfs vermond, worden gecarteerd. Het zal eerst dan ingevoerd kunnen worden, als naast het verleenen van gelijke rechten de oplegging van gelijke verplichtingen kan bestaan, als dus gelijke kiezers gelijke lasten dragen.

Het kiesrecht met belasting als maatstaf wordt door sommigen afgekeurd uit principe, doch vind ik het vreemd, dat hier geheel over het hoofd wordt gezien het overal bestaand stelsel van Parlement met twee Kamers, die elkander controleeren. Waar men slechts één lichaam wil invoeren, dat als begrootings-wetgever fungeert, moet bij het toekennen van recht om te kiezen en om gekozen te worden zeer zeker rekening gehouden worden met de bronnen, waaruit de middelen komen. Mijns inziens is het te verkiezen, in navolging van zoowat alle andere landen der wereld, het wetgevend lichaam te vormen met twee Kamers of afdeelingen, waarvan één bestaande uit 15 of zelfs 22 leden, gekozen door een vrij uitgebreid aantal kiezers, met liberale bepalingen aangaande de verkiesbaarheid der leden, en de andere uit 7 of zelfs 13 leden, gekozen door een beperkt aantal kiezers, terwijl voor de verkiesbaarheid dan de eischen binnen bepaalde grenzen zullen moeten worden gebracht. Vermoedelijk is het eenige systeem om tot een oplossing te komen, die den belastingbetaler een verstandig beheer van zijn bijdragen in de middelen der Kolonie waarborgt.

De moeilijkheid om de afgevaardigden van de eilanden over te krijgen en de daaraan verbonden lasten zijn zoo groot, dat mijn inziens daarvan geheel moet worden afgezien. Elk eiland zal voor zich een raad moeten hebben, die tot taak heeft de inkomsten en uitgaven te regelen onder verplichting om voor een sluitende begrooting te zorgen, al moeten, zooals door sommigen wordt beweerd, om daar toe te komen, door het Rijk in Nederland bepaalde uitgaven voor haar rekening worden genomen. De splitsing der uitgaven, die niet vatbaar zijn om op rekening van een der eilanden afzonderlijk te worden geboekt, zal dan over de verschillende eilanden moeten worden omgeslagen naar gelang van de belangrijkheid van elk eiland. Het is mogelijk, dat voor de eilanden, waar de kiezerscategoriën niet of minder geprononceerd zijn, men misschien volstaan kan met slechts één afdeeling: voor Aruba en Bonaire moet m.i. het het wetgevend lichaam bestaan uit twee afdeelingen, waarvan één met zegge 7 en de andere met zegge 5 leden.

Tot zoover de Heer Z.

Van belang lijkt het ons nu ook wel hier eens te publiceeren, het advies, wat genoemde Commissie Staal, in 1922-23. heeft uitgebracht aan Regeering omtrent de herziening van de West-Indische Regeeringsreglementen.

Deze commissie adviseerde om het vierde hoofdstuk van het R. R. omtrent de samenstelling van den Kolonialen Raad te veranderen aldus.

Art 67.

De koloniale Staten zijn samengesteld uit vijftien leden, die rechtstreeks door de Kiezers worden gekozen en de geheele bevolking van Curaçao vertegenwoordigen.

Art 68.

Kiezers zijn mannen, die

a. Nederlanders zijn:

b. door de wet als Nederlandsche onderdanen worden erkend.

c. in Curaçao of Suriname geboreu zijn uit aldaar gevestigde ouders.

a. b. c. mits zij sedert 1 Januari van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, in Curaçao gevestigd geweest zijn.

Om kiezer te zijn wordt bovendien vereischt;

1o de volle ouderdom van 25 jaren, mits volbracht voor 1 Maart van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld.

2o het volle genot der burgerlijke rechten.

3o a, óf het voldoen aan bepaalde, bij kiesreglement vast te stellen eischen van verstandelijke ontwikkeling.

b, óf het betalen van belasting over een jaarlijksch inkomen, waarvan het juiste bedrag, mits niet lager dan zes honderd gulden, noch hooger dan duizend gulden, bij het kiesreglement wordt bepaald;

c, óf het betalen in de gezamenlijke directe belastingen van eene som, wäarvan het juiste bedrag, mits niet beneden twintig gulden, noch boven honderd gulden door het kiesreglement wordt bepaald.

art. 69 bis.

Verkiesbaar zijn mannen en vrouwen, die voldoen aan de vereischten, in het eerste lid onder a, b, c, en in het tweede lid van art. 68 gesteld om kiezer te zijn.

Verder wordt in dit hoofdstuk nog gesproken van uitsluitingen van kiezers en verkiesbaren, van de tijd der zitting (vier jaren) enz. die voor ons onderwerp van minder belang zijn.

* * *

Aan dit herziene regeeringsreglemen liet de Commissie een verslag voorafgaan, waarin nog eenige punten nader verklaard werden.

Zoo sprak de Commissie over het kiesrecht voor het Vertegenwoordigend lichaam;

„Voor Curaçao waar, zooals gezegd onder het vigeerende R. R. nog geen vertegenwoordiging bestaat en de Koloniale Raad uit door de Kroon benoemde leden worden samengesteld, werd de regeling ter zake zooveel mogelijk aan die voor Suriname aangepast. In verband echter met het groote verschil tusschen den bestaanden en den gedachten nieuwen toestand, wordt niet alleen de mogelijkheid van de invoering van actief vrouwenkiesrecht afgesneden, doch de vaststelling van het kiesregelment voor de eerste maal aan de Kroon opgedragen. Het komt der Commissie ongewenscht voor laatstbedoelde taak aan het College in haar tegenwoordige samenstelling toe te vertrouwen, om niet het verwijt te hooren, dat op een ontwerp ter zake in behoudende richting wordt aangestuurd.

Ten rechte of ten onrechte hebben eenmaal bestaande colleges de reputatie tegenover wijziging harer samenstelling steeds een conservatief standpunt te nemen.

Zoo was dan de opvatting over de de samenstelling van de Koloniale Raad in de jaren 1922—23.

Nimmer zijn deze opvattingen tot uitvoering gekomen, en in hoever deze opvattingen nog gehuldigd worden en aangehangen, door de mannen, die thans het nieuwe R. R. samenstellen, is ons niet bekend.

Veel is er zeker ook in die tien jaren veranderd, en daarmee zal ook thans rekening moeten worden gehouden. Van een oordeel echter, hoe thans de samenstelling zou moeten zijn, willen wij ons echter voorloopig althans nog onthouden.

In een volgend artikel, zullen wij nog eens eerst geven een kritiek van een inzender, op de thans gepubliceerde opvattingen omtrent de samenstelling van onze Koloniale Raad.

Koloniale Raad.

Wijzigingen omtrent het toelaten van Vreemdelingen.

De Memorie van Antwoord, van Z. E. de Gouverneur, luidt hieromtrent:

Het Bestuur acht het ongewenscht gevolg te geven aan 's Raads voorstel, in het Voorloopig Verslag gedaan, om het ontwerp terug te nemen. Zooals reeds in de Memorie van Toelichting werd opgemerkt, is het hoofddoel van het ontwerp om, *met behoud van de principes*, die ten grondslag liggen aan de bepalingen betreffende de toelating van vreemdelingen, eenige wijzigingen aan te brengen, teneinde een en ander meer in overeenstemming te brengen met de veranderde eischen des tijds. Het Bestuur blijft dit noodzakelijk achten, al is thans de stroom van vreemdelingen verminderd, aangezien de verouderde bepatingen bij toepassing dikwijls te stroef blijken in verband met de moderne eischen des tijds.

Echter behoeft er geen vrees te bestaan, dat het vreemdelingenverkeer of de scheepvaart er door bemoeilijkt zullen worden, aangezien niets nieuws wordt voorgesteld, doch hoogstens uitdrukkelijk wordt vastgesteld, hetgeen sinds jaren practisch geldend is en waartegen ook Uw Raad, blijkens het Voorloopig Verslag, op zichzelf geen bezwaar heeft. Dat er rekening zal worden gehouden met de wenschen der scheepvaartmaatschappijen, zegt het Bestuur gaarne toe, zulks temeer, aangezien sinds langen tijd geen algemeene maatregel op vreemdelingengebied genomen wordt zonder voorafgaand overleg en zooveel mogelijk in overeenstemming met het Sub-Comittee of West-Indian Steamship Lines alhier.

Geen bezwaar bestaat er dan ook bij het Bestuur om het voorgestelde onder c van artikel 1 van het ontwerp terug te nemen, mits onomwonden kome vast te staan, door wijziging van de artikelen 1 en 3 der verordening, dat door toelating van vreemdelingen algemeene voorwaarden gesteld kunnen worden, teneinde het reeds bestaande en noodzakelijk geachte te handhaven.

Bij de toepassing van de eisch van zedelijkheid zal zooveel mogelijk met 's Raads wensch rekening worden gehouden; echter dient de weg open te blijven om vreemdelingen, die uit een oogpunt van zedelijkheid niet gewenscht zijn, te kunnen weren, al tasten zij ook niet direct de openbare zedelijkheid aan.

Van deze gelegenheid moge tevens gebruik gemaakt worden om in de artikelen 5 der verordening ook schepen, die hier thuis behooren, het uitvaren te beletten als de schippers niet voldoen aan de verplichtingen, hun in het eerste lid daarvan opgelegd, zonder dat tot een kostbare en tijdroovende procedure behoefte te worden overgegaan, aangezien in de praktijk sinds de indiening van het ontwerp zulks noodig is gebleken.

Gezien de vele wijzigingen en de belangrijkheid van het onderwerp zal na goedkeuring van het gewijzigd ontwerp door Uwen Raad, een nieuwen tekst worden afgekondigd.

In het vertrouwen, dat thans Uw Raad zijn goedkeuring aan het ontwerp, zooals alsnog gewijzigd, zal kunnen hechten, wordt voor deze nadere wijzigingen naar de desbetreffende Nota verwezen.

Steun het „Apostolaat der Zee."

Zitting van den Kolonialen Raad op Dinsdag 21 Juli 1931.

Belangstelling was er nog al; vele klerken van het postkantoor, over wier huisvesting het deze avond gaan zou; enkele leden zelfs van den Raad van Bestuur en de Voorzitter van de kamer van koophandel.

Na de opening der vergadering werd in de ingekomen stukken o. a. medegedeeld, dat Mr. Charles Ellis, de vice voorzitter voor drie maanden van den Raad afscheid had genomen en verders dat voor dezen avond Ir. Gravenstein als gemachtigde van het Bestuur zou optreden.

No 2 van de agenda vermeldde:

Ontwerp - verordening tot wijziging van de verordening van den 11n November 1912 (P. B. No 31), regelende de bevoegdheid der Ambtenaren door wier tusschenkomst personen, die niet schrijven kunnen, bevoegd zijn verzoekschriften in te dienen, volgens art. . van het Regeeringsreglement der kolonie Curaçao.

In deze ontwerpverordening was voorgesteld, om het woord wijkmeester, (welke functie vervallen is) te vervangen door „Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingplaats Curaçao."

Zonder hoofdelijke Stemming werd deze verordening aangenomen.

Nu kwam aan de beurt de *Vaststelling schrijven aan Zijne Excellentie den Gouverneur in antwoord op de Gouvernements-depeche dd. 26 Mei 1931 No. 2125, over het postkantoor.*

De voorzitter las een ontwerpschrijven voor, waarin de Raad als zijn meening gaf, dat wegens de veranderde omstandigheden, een nieuw postkantoor niet urgent was, dat de Raad verders, het pand Sluyter, indertijd daarvoor aangekocht, de meest geschikte plaats achtte, en het Bestuur wilde voorstellen, met de bouw van dit kantoor nog eenigen tijd te wachten.

De gemachtigde van het Bestuur IR. GRAVENSTEIN, antwoordde hierop, dat de bouw van een nieuw Postkantoor niet uit te stellen is: dat de huisvesting van de post thans geheel onwaardig is, op vreemdelingen een slechte indruk maakt, maar bovendien ook niet voldoende is voor een goed functioneeren der dienst.

Onmogelijk is het ook om verbeteringen aan te brengen, en daarom doet het Bestuur thans aan de Raad drie voorstellen, een postkantoor op de Handelskade, of een postkantoor op het terrein Winkel, of een op Pietermaai. Het Bestuur verwacht dat deze avond door de Raad een beslissing zal genomen worden omtrent een dezer drie plaatsen.

De Heer Gravenstein geeft verder door het plan Handelskade te stellen tegenover het plan Winkel, en vervolgens het plan Winkel tegenover Pietermaai en ten slotte het plan Pietermaai tegenover het plan Handelskade, aan, welk plan de meeste voorkeur verdient, wat volgens inzicht van het Bestuur wel de Handelskade schijnt te zijn.

Verschillende teekeningen en foto's circuleeren daarna onder de leden.

De Hr. J. COHEN HENRIQUEZ vindt de bouw van een nieuw postkantoor wel wenschelijk, maar niet urgent. Toen de Raad op de bouw van een postkantoor aandrong bestond de urgentie, maar nu zijn er meer dan 10.000 vreemdelingen weg, die juist het meeste gebruik maakten van de post en is de urgentie weg. Spr. is van meening, dat het Bestuur nu met kalmte kan afwachten. Op de plaatsen door het Bestuur voorgesteld heeft hij verschillende critische beschouwingen en meent, dat het pand, waar thans de boekhandel Sluyter is, de meest geschikte plaats is. Jaren geleden is dat pand ook met dat doel gekocht. Maar om daar nu het postkantoor te bouwen bestaan groote moeilijkheden van financieelen aard, daarom stelt Spr. voor met de bouw van het postkantoor te wachten.

Mr. ESKES begint met een woord van waardeering voor de heldere uiteenzetting van den Bestuursgemachtigde, maar zegt dan, dat het Bestuur maar niet schijnt te willen hooren, dat we finantieel in de put zitten, en we moeten bezuinigen. Daarom moet de Raad daar maar steeds op hameren. Een vorige bestuursgemachtigde heeft wel gezegd, dat het vervelend wordt, maar de Raad is nog van meening dat het Bestuur nog steeds niet voorzichtig genoeg met de financiën omspringt.

Spr. merkt verder op, dat de Gouverneur aan de Raad de beslissing vraagt omtrent de plaats van het Postkantoor: en constateert dan, dat de Raad vorderingen maakt; we hebben vroeger wel eens gehoord, dat het Bestuur zeide: het postkantoor komt aan de Handelskade, zonder meer. We krijgen nu weer de juiste verhoudingen tusschen Bestuur en Raad. Door de instelling van dat ongelukkige bouwfonds, was de meening ontstaan „het geld is gevoteerd, dus het Bestuur kan zijn gang gaan."

De Raad aldus Spr. is wel geen volksvertegenwoordiging, maar toch uit het volk en geeft de meening weer, eenigzins althans, van het volk.

Sprekende over de urgentie van het postkantoor, zou Spr. gaarne een Statistiek zien, wat er thans nog op het postkantoor te doen is. De Raad zelf heeft aangedrongen op het postkantoor als het eerst noodige, maar we moeten nu voorzichtig zijn met onze uitgaven, ook voor een postkantoor. De schuldenlast van Curacao groeit met een paar millioen per jaar: en misschien zullen we het nog beleven, dat we op zware belastingen komen.

Spr. is van meening, dat het slot van het schrijven van de Raad aan het Bestuur, „om nog wat te wachten" wel het algemeen gevoelen is van de bevolking op Curaçao.

Wat de plaats betreft heeft Spr. tegen het plan Pietermaai zijn bezwaren. Over het plan Winkel, vraagt hij of het Bestuur wel geheel vrij is omtrent het Wilhelminapark, en of er nog soms plannen zijn bij het Bestuur voor een doorbraak door de Punda?

Tegen de Handelskade heeft hij de bezwaren, dat er geen verdere plaats daar is voor uitbreiding, en dat er een perceel moet worden afgebroken, wat een waarde heeft van f 40.000. Wat de gemachtigde van het Bestuur meent, dat de Raad dat perceel verkoopen wil, is niet waar. Integendeel Spr. zou er zelfs voor zijn om thans het perceel Winkel te koopen, omdat het Gouvernement veel te weinig grond heeft.

Ook meent de Heer Eskes, dat het plan Handelskade wel het duurste plan is in plaats van het goedkoopste, wanneer men het aldus berekent: f 180.000 voor de nieuwbouw + 40.000 gulden voor de afbraak van het perceel, + de waarde van de grond waardoor het postkantoor daar op een f 230.000 komen zou.

Ir. GRAVENSTEIN beantwoordt deze beide Sprekers.

De vergelijking van den Heer Henriquez, dat men in groote steden juist pleinen maakt en daarom hier ook de pleinen niet moet bebouwen, gaat niet op, omdat de bedoeling daar, lucht te brengen in de steden, hier niet noodig is, de bedoelde pleinen hier liggen of aan het water, of in de omgeving van andere groote pleinen.

Ook komen tempel en Loge niet in 't gedrang bij bebouwing van het perceel Winkel en wat het perceel Sluyter betreft, zijn de bezwaren te groot voor een goed postkantoor.

Aan de Hr. Eskes geeft deze Spr. de volgende cijfers over brieven en gedrukte stukken.

	Brieven	Gedr. stukken
1918	168.000	117.000
1926	426.000	250.000
1929	831.000	445.000
1930	626.000	433.000

In 1918 zoo zegt de Hr. Gravenstein, werd reeds een nieuw postkantoor noodzakelijk geacht. Uitbreiding met de bovenverdieping is niet mogelijk: kost veel geld en is geen afdoende maatregel. De leeszaal zal ook dan weer ergens anders moeten komen en bovendien zal dit vermeerdering noodig maken van personeel en duurdere exploitatie.

Wat de beschikking betreft over het Wilhelminapark is het bestuur niet geheel vrij: maar maximaal zal er slechts 12 M. van noodig zijn, en dit zal door overleg wel verkregen kunnen worden. Uitbreiding van het kantoor opde handelskade is vlg Ir. Gravenstein ook heel goed mogelijk en met de kostenberekening van de Hr. Eskes daarvoor is hij het niet eens: ook begrijpt hij niet de Hr. Eskes in zijn plannen omtrent de grondaankoop van het perceel Winkel.

De Heer COHEN HENRIQUEZ dient nog van repliek, alsook de Heer ESKES. Deze laatste geeft nog een verdere toelichting over de aankoop van het perceel Winkel, wat hij thans een voordeel vind, omdat dat stuk waardevol is en goedkoop, en het anders toch bebouwd zal worden. Met genoegen heeft hij vernomen dat er slechts voor het verre verschiet plannen bestaan voor een doorbraak en wat de cijfers betreft der poststukken, constateert hij dat dit nog verder dalen zal en deze cijfers eenigzins geflateerd zijn, daar hierin ook zijn opgenomen

de poststukken der C. P. I. M waar het postkantoor geen werk mee heeft.

De leeszaal zou hij ergens in de stad willen onderbrengen, waar zooveel woningen leeg staan, bovendien zou dan deze leeszaal ook 's avonds kunnen open zijn, wat nu niet kan wegens „defensie".

Spr. is verder van meening, dat het technisch best mogelijk is, dat een gedeelte van het postkantoor naar boven wordt overgebracht.

Ten slotte stipt hij nog eens aan, dat de Raad niet tegen het postkantoor is, maar slechts aan het Bestuur vraagt, om ernstig in overweging te nemen om den bouw voorloopig uit te stellen.

De Heer GRAVENSTEIN krijgt de indruk dat de Raad zich niet wenscht uit te spreken omtrent de beslissing over de plaats van het nieuwe postkanktoor. Wil de Raad dit echter wel, dan verzoekt hij de voorzitter om tot stemmen over te gaan.

De Hr. COHEN HENRIQUEZ is het niet eens met deze conclusie van den Hr. G. Naar zijn meening is het perceel Sluyter de geschikte plaats. Maar daartegen zijn groote financieele bezwaren en daarom wil hij wachten.

De Hr. ESKES zegt, dat wanneer de conceptbrief door de Raad wordt aangenomen en de Gouverneur rekening zal houden met de wenschen van den Raad, dan moeten we ons nu niet binden aan een bepaalde plaats, waarin misschien met de tijd nog best verandering komen kan.

De Hr. GRAVENSTEIN blijft echter bij zijn conclusie.

De voorzitter gaat over tot het in stemming brengen van bovengenoemd schrijven aan de Gouverneur, wat zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen.

Aan de orde komt nu:

Vaststelling schrijven aan Zijne Excellentie den Gouverneur in antwoord op de Gouvernement-depeche d.d. i7 Juni 1931 No. 2180, over het abbattoir.

De Hr. J. COHEN HENRIQUEZ doet hieromtrent een voorstel om te wachten, totdat een deskundige als afgevaardigde van het Bestuur ter vergadering kan komen.

De VOORZITTER deelt hieromtrent mede, dat Dr. Sardeman naar de Bovenwindsche eilanden is, en Dr. Henriquez ziek van Bonaire is teruggekomen en daarom niet ter vergadering kon zijn.

De Hr. ESKES wil echter nog mededeelen, dat de Raad tegenover het abbatoir anders staat, als tegenover het postkantoor, maar ook hij vindt het wachten beter. Ook de afgevaardigde van het Bestuur zegt, dat wanneer de raad nog hygienische bezwaren heeft, het beter te wachten is op een deskundige.

Dit aangenomen zijnde werd de zitting gesloten.

De Godsdienstige toestand van Curaçao in de eerste eeuw van het Hollandsch Bestuur. (1634 - 1742)

Verschenen is in het „Historisch Tijdschrift" het vervolg-artikel van genoemd onderwerp, beschreven door P. A. Euwens O. P.

Pater Euwens heeft nu de twee artikelen samengevoegd en dit interessante brochuurtje is verkrijgbaar voor de prijs van 75 cts bij de Boekhandel St. Augustinus, St. Thomas College en bij de winkels der „Coöperatieve."

Voor het aangeven van de inhoud noemen we de verschillende hoofdstukken.

1. Curaçao onder de plakkaten.
2. Het protestantisme op Curaçao.
3. Hervormde predikanten.
4. Dné Nicolaas Verkuyl.
5. Twee Luthersche predikanten.
6. Bekeering der Negerslaven.
7. De nieuwe bevolking.
8. De eerste wederopluiking van het katholicisme.

Uit dit weinig bekende tijdvak heeft de bekende historicus van ons eiland heel wat interessante gegevens bijeen verzameld en dit uit de meest authentieke bronnen.

Het is een boekje wat niemand, die belang stelt in Curaçao's verleden, missen kan.

De verlaging der lichtprijzen.

Onder dit kopje, plaatsen we de vorige week het volgende bericht:

> Naar we vernemen is dezer dagen uit Holland telegrafisch bericht ontvangen, dat de nieuwe verlaagde prijzen voor het electriciteitsverbruik dezer dagen zullen worden afgezonden.

En aan het slot schreven wij;

> We zijn er nu toch eindelijk.

Waarmee?

Met de **VERLAGING DER LICHTPRIJZEN.**

Dat is het punt in quaestie. De zaak waar het omgaat.

En of nu het bericht telegrafisch was of per brief, doet aan **DE ZAAK** weinig toe.

In de La Prensa nu van *22* Juli schrijft de Hr. C. W. F. Davelaar, dat volgens door hem ingewonnen informaties, de Gas Mij geen *telegram* heeft ontvangen over de prijzen van het licht.

Verder vraagt hij ons enkele nadere bijzonderheden te geven betreffende de zaak.

In datzelfde blad schrijft de Hr. H. C. Suarez, dat volgens een onderhoud met den Directeur der Gas Mij, het bericht over de verlaging der lichtprijzen niet geheel waar is. (We meenen het niets zeggende „no ta cierto" aldus het best te kunnen vertalen).

Verder schrijft de Hr. S. dat de Directeur der Gas Mij. zijn bevreemding uitdrukte, hoe de Amigoe een bericht kon publiceeren, waarvan de Gas Mij. zelf niet op de hoogte is.

En dan komt de conclusie van den Hr. Suarez, die volgens de wetten der logica „*latius hos*" is, d.w z. veel te ver gaat; „*dus het bericht van de Amigoe is categorisch niet waar*".

Hoe kan de Hr. Suarez zoo iets zeggen?

Heeft hij dan de Directeur van de Gas Mij. niet goed begrepen?

De Hr. Suarez kwam bij den directeur met de volgende vraag: „Is het bericht in de Amigoe over de verlaging der lichtprijzen waar?"

En de Directeur Meyer heeft daarop geantwoord;

1o **NIET IS WAAR, DAT ER EEN TELEGRAM GEKOMEN IS: ER IS WEL EEN BRIEF GEKOMEN VAN HOLLAND.**

2o **IN PRINCIPE IS BIJ HET HOOFDKANTOOR AANGENOMEN DAT ER VERLAGING KOMEN ZAL IN DE LICHTPRIJZEN.**

3o **IEDER OOGENBLIK VERWACHT DE DIRECTEUR VAN HET HOOFDKANTOOR EEN SCHRIJVEN, BEVATTENDE EEN LIJST MET DE VERLAAGDE LICHTTARIEVEN.**

Laten we er er nog ten overvloede bijvoegen, dat deze tekst eerst aan den Heer Meyer ter lezing is voorgelegd, die er zijn volle goedkeuring aan heeft gegeven.

We hopen dan, dat met deze uiteenzetting de Heeren Davelaar en Suarez tevreden zullen zijn.

Het bericht van de Amigoe dat er verlaging komen zou in de lichtprijzen, was dus waar, en niet zooals de Hr. Suarez schreef „*Categoricamente desmenti.*"

We zouden dan ook gaarne zien, dat naar aanleiding van dit schrijven, in 't belang van de goede naam van ons blad die we door de Hr. Suarez ernstig aangerand achten, de Hr. Suarez in de La Prensa een dementi plaatste van zijn onderschrift, bij zijn artikel van 24 Juli in dat blad.

Verkeersongelukken

Zondagnacht kwam een auto met enkele bezoekers van het cabaret, bij de van Voorthuizenbrug in het Rifwater terecht.

Maandagmorgen werd het vehikel weer op het droge gebracht.

Op den weg ter hoogte van de Plantage Zuurzak vloog een auto over den kop en bleef met de wielen naar boven gekeerd liggen. De bestuurder J. C. D., die eenigszins onder de in vloed van sterken drank verkeerde en gezien de ligging van de auto met zeer groote snelheid moet hebben gereden, bleef ongedeerd.

Maandagmorgen had er een aanrijding plaats in de Breedestraat hoek Klipstraat. Hierbij werd een vrouw gewond, die naar het Hospitaal vervoerd werd, om verbonden te worden.

Naar aanleiding van „Een actueel onderwerp."

Reeds eenige weken geeft de Amigoe ons interessante lectuur onder bovengemeld opschrift „Een actueel onderwerp" waarin dan verhandeld wordt de K. R. hoe ze gekozen zal worden, uit hoeveel leden ze zal bestaan, wie al of niet stem zal krijgen enz. enz.

Ondanks alle verschil heeft onze K. R. iets van de Hollandsche Kamers, dus is het inderdaad een actueel onderwerp dat de moeite waard is om er attentie voor te verzoeken.

Maar even actueel, als het onderwerp is, even moeilijk de oplossing van de kwestie.

Eenige jaren geleden zag ik de beroemde film „*The Birth of a Nation*" van Dr. Griffith, waarin ook voorkwam een stemming door kleurlingen.

Zoowel m'n confrater als ik zelf konden niet uitgekeken komen over de natuurlijke wedergave van de mentaliteit der kleurlingen. 't Waren Amerikaansche 't is waar, maar 't was werkelijk of je Curaçaosche voor je had. M'n confrater en mijn persoontje waren het hartroerend daarover eens.

Wat we te zien kregen?

'n Groot lokaal gevuld met honderde blackies, staande of gezeten, gesticuleerend met handen en voeten, 'n wanorde, 'n vechtpartij, 'n groote Janboel. De meeste schenen niet eens te begrijpen wat nu eigenlijk stemmen beteekent en die het wel begrepen waren het natuurlijk niet met elkaar eens, zooveel hoofden, zooveel zinnen: een reuzenpan!!

Ik dacht aan die voorstelling toen ik in de Amigoe No. 2476 las hoe de Gouverneur van 1862 schreef „*Het geen door den Kolonialen Raad betoogd wordt met betrekking tot de onrijpheid der bevolking tot zelfregeering is volkomen waar.*"

Nu zal ik de laatste zijn om te vergeten dat tusschen 1862 en vandaag bijna 70 jaar liggen.

Dus tijd genoeg zou men zeggen om te ontpoppen.

Mij dunkt, dat in spijt van alle mogelijkheden dat het anders zou *kunnen* zijn, het praktisch zóó is, dat ons volk — niemand te na gesproken — nu evenals in 1862 onrijp mag heeten in zake zelfregeling.

Maar de tijd eischt het, de wereld is eenmaal zoo gedraaid!

Enfin, laten de vroede mannen uitmaken of volkstemming mogelijk is en in hoever.

Meer dan ooit zij men indachtig dat wijze woord: Bezint eer gij begint en gedane zaken nemen geen keer.

Is 't eenmaal een fait accompli geworden dan staan we voor de gevolgen.

Intusschen waren deze artikels over „*Een actueel onderwerp*" aanleiding dat sommige geesten zich openbaarden over hun meening omtrent het doel der K. R.

't Is de moeite waard een kleine kantteekening er bij te plaatsen.

Ik citeer letterlijk uit het artikel van de ongenoemde X in de Amigoe 2477.

Men neme ook weg de hoofdgeschilpunten en vroge Holland voor Eeredienst en Onderwijs in de Kolonie te willen zorgen, dan kan men bij de verkiezing alleen opkomen voor de algemeene materieele belangen.

Mij dunkt dat op deze wijze rekening wordt gehouden met het verlangen der bevolking en het algemeen belang der Kolonie.

Met Uw verlof waarde Heer X. wat U daar zegt dunkt mij onjuist, zoowel practisch als theoretisch.

Had U geschreven, met het verlangen van eenige, (zeg sommige groepen) der bevolking, dan zou de praktijk uwe woorden bevestigen, maar dat de bevolking verlangt dat de K. R. zich alleen maar bemoeit met de materieele belangen is onjuist.

Weet U waar de fout schuilt?

In het woordje *alléén*.

Zeer zeker voelt *ook* de bevolking voor materieele belangen, maar niet *alléén* voor materieele belangen. Die *alléén* maar daarvoor voelen vormen niet de bevolking.

Theoretisch, waarde X. heeft U zich geplaatst op liberaal standpunt, op de plaats van hen die als principe huldigen dat Godsdienst in zake K. R. buiten beschouwing kan blijven.

Voor de geestelijke belangen moeten anderen — n. l. Holland — maar zorgen, de K. R. doet voldoende als ze zorgt voor de materieele belangen.

Alsof dat alléén voldoende was!

Alsof zorg voor materieele belangen niet innig verbonden is, met zorg voor geestelijke belangen.

Weet U niet, waarde X. dat Godsdienst nauw verbonden is met volksgezondheid, volkskracht ja zelfs volksaantal?

Leeft de mensch van brood alleen?

X. kan het goed bedoelen, maar zegt het verkeerd.

Onze bevolking — d. w. z. verreweg het grootste gedeelte is Christen. Heeft dus recht Christelijk geregeerd te worden. Welnu dit zoo zijnde is het onjuist te beweren dat men bij de verkiezing alleen opkomen kan voor de materieele belangen.

Een week daarna Amigoe No 2478 komt 'n andere onbekende, 'n zekere Y. hetzelfde beweren als de onbekende X. in 'n beetje andere woorden.

Ik citeer letterlijk.

Immers de bevoegdheden van het gekozen lichaam bepalen zich in hoofdzaak tot het geldelijk beleid.

't Is geld en nog eens geld wat de klok slaat!

Als het nu ging over het oprichten van 'n koopmansbeurs, maar 't gaat hier over het doel van de K. R. en over de voorbereiding tot het kiesrecht.

Nu is de K. R. toch niet op de eerste plaats nóch om het volk rijk nóch arm te maken, maar om het volk te regeeren en te helpen en te vertegenwoordigen bij het Bestuur.

Maar blijft zooals Y zegt hoofdzaak het geldelijk beleid, wat komt er dan van sociale wetten ten bate van het volk?

In 1929 — dus heel kort geleden — zei gouverneur Fruytier het nog, dat hier in Curaçao zoowat de eerste stap gezet moet worden op het pad der sociale wetgeving.

Dat leert de geschiedenis, en het gezond verstand trekt logisch de conclusie, dat wanneer hoofdzakelijk geldsbelangen in het spel zijn, de ware volksbelangen in het gedrang komen.

Neen, de K. R. heeft 'n heel wat nobeler doel dan alléén het geld te beheeren, en de overtollige uitgaven stop te zetten. De bevolking te helpen, te steunen in *al* zijn belangen, stoffelijke zoowel als geestelijke, de armen zoowel als de rijken, de stad, maar ook de buitenplaatsen.

Het Bestuur en de K. R. heeft het algemeen volksbelang van het Curaçaosche volk dat Katholiek, dat Christelijk is, te bevorderen.

En het begrip Christelijk is zooveel omvattend, dat het niet begrepen kan worden onder finantieel beleid alléén.

Het lijkt er niet op.

En daarom is *je* actueele van het actueele onderwerp niet alleen de vraag *hoe* de a.s. K. R. zal samengesteld worden, uit hoeveel leden en hoeveel kiezers, maar het meest actueele van de kwestie is, dat we 'n K. R. krijgen, die met méér wijde blik rondziet naar alle behoeften van het volk, dat de Raad de eer heeft te representeeren.

A. K.

BERICHTEN.

Zusters Domicanessen.

Met het S. S. Libertador kwamen Woensdagmiddag van Aruba de eerw. moeder Vicaria met Zuster Elisa, Deze laatste voor een operatie aan de blinde darm, welke Vrijdag met goed gevolg gebeurd is.

Aan beide zusters ons welkom op Curaçao en aan Zuster Elisa een spoedige beterschap.

De Arbeidsbeurs.

Als ambtenaar van de binnenkort tot stand komende Curaçaosche arbeidsbeurs noemden wij de vorige week per abuis de Heer E. Martijn. Dit moet zijn de Heer Hose Martijn.

Het Roode Kruis.

De afdeeling Curaçao van deze Vereeniging is reeds zoover, dat ze haar Statuten heeft samengesteld en die naar het Moederland ter goedkeuring heeft opgestuurd. Het bestuur der afdeeling heeft reeds aan de verschillende corporaties, hospitalen en scholen uitnoodigingen gestuurd tot medewerking, en daarop reeds ook goedgunstige antwoorden ontvangen. Allen zullen gaarne medewerken ter bereiking van het doel, wat de afdeeling Curaçao zich voorsteldt.

Stormwaarschuwing.

Het metereologisch instituut te San Guan in Porto Rico deed Donderdag morgen melding van een atmosferische storing ten Westen van het eiland Granada, weshalve men gewaarschuwd werd voor de eerste 24 uren in de streek tusschen 12° en 15° N. Br. en 65° en 70° W. L.

Om deze streek eenigszins nader aan te duiden, deelen we mede, dat Curaçao ligt op 12° N. Br. en 69° W. L.

De gevaarlijke streek was dus ten N. en N. O. van Curaçao.

Als gevolg van genoemde mededeeling was aan de haven dien dag het orkaansein geheven, twee roode vlaggen met zwarte ballen.

Ongeluk in 't Waterfort.

Dinsdag had een Sergeant der mariniers in 't Waterfort een aanrijding, met het gevolg, dat hij zijn been brak en in het hospitaal is opgenomen.

Dr. P. H. Maal.

Dr. P. H. Maal die kort voor den dood van zijn vader naar hier terugkeerde, vertrekt a. s. Dinsdag met de Boskoop weer naar Holland ter verdere specialiseering in de chirurgie en oogheelkunde.

Dr. Maal denkt daar nog een twee jaar te blijven.

Wij wenschen hem het beste succes met zijne studies.

S. S. „Helder."

Het Hoofdagentschap der Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Mij. deelt ons mede, dat het S. S. „Helder', de haven van Falmouth (England) binnengeloopen is voor machine reparaties. Het schip vertrok 21 Juli weder van Falmouth en wordt circa 6 Augustus te Curaçao verwacht

Havenbeweging

Mei 1931.

ZEILSCHEPEN

	Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Netto
Juli	108	11.049	9.730
Vorige maanden	583	62.002	53.021
Totaal	583	73041	62.751

STOOMSCHEPEN

	Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Netto
Mei	372	3.864.320	2.137.143
Vorige maanden	1.995	21.326.029	11.903.789
Totaal	2.367	25.190.349	14.040.932

In dank ontvangen.

Van het Surinaamsch Handelsagentschap der firma E. & G. Martijn, een reclame voor Surinaamsche Sinasappels.

Jaargetijde Mgr. Vuylsteke.

a. s. Vrijdag is het om 8 uur in de kerk van St. Anna op Otrabanda het plechtig jaargetijde van Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke zaliger gedachtenis.

We verwachten dat vele katholieken dit plechtig jaarstond zullen bijwonen

Valsche Bankbiljetten.

Donderdag werden bij de Curiel's Bank 2 Colombiaansche bankbiljetten aangeboden van 10 dollar.

Het bleek, dat de biljetten valsch waren.

Men zij dus voorzichtig!

ATTENTIE!

De Directeur van 's Landswatervoorzieningsdienst maakt hierbij bekend, dat geen garantie is te geven voor het ingevoerd water en raadt het publiek aan om in zijn eigen belang het water niet ongekookt te drinken.

De wnd. Directeur voornoemd,

A. W. de Haseth.

De Heer en Mevrouw

G. G. Arends-Sohlipken

hebben de eer kennis te geven van het aanstaand huwelijk van hun dochter

Sofia Margarita Maria

en

Jacob Rudolf Arends.

arts.

hetwelk zal plaats vinden op den 5n. Augustus a.s.

Aruba den 21n. Juli.

Wegens rouw geen receptie.

De Wed. Sarah Arends-de Veer

heeft de eer kennis te geven van het aanstaand huwelijk van haar zoon

Jacob Rudolf.

en

Sofia Margarita Maria Arends.

hetwelk zal plaats vinden op den 5n. Augustus a.s.

Aruba den 21n. Juli 1931.

S.S. „MIDAS."

Het Hoofdagentschap van de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ deelt ons mede, dat bovengenoemd stoomschip Zaterdag 25 Juli om 11 a.m van Curaçao vertrekt naar de volgende havens:

St. Kitts	aankomst	Dinsdag	28	Juli	6 a.m.
	vertrek	„	28	„	6 p.m.
St. Martin	aankomst	Woensdag	29	„	6 a.m.
	vertrek	„	29	„	1 p.m.
St. Eustatius	aankomst	„	29	„	5 p.m.
	vertrek	Donderdag	30	„	11 a.m.
Saba	aankomst	„	30	„	1 p.m.
	vertrek	„	30	„	5 p.m.
St. Martin	aankomst	„	30	„	8 p.m.
	vertrek	Vrijdag	31	„	1 p.m.

naar San Pedro de Macoris en Sto. Domingo City.

Terugkomst te Curaçao vindt plaats op Donderdag 6 Augustus 6 a.m.

CURAÇAOSCHE VOETBALBOND.

OFFICIEEL.

Wedstrijdprogramma voor Zondag 26 Juli 1931.

MUNDO-NOBO.

Competitie Res. 1e Klasse	:	R. C. C. 2 — Trappers 2
Scheidsrechter	:	Hr. Hagendijk
Aanvang	:	3.30 precies
Competitie 1e Klasse	:	Jong Holland — Trekvogels
Scheidsrechter	:	Hr. Stomp
Aanvang	:	4.30 precies

TERREIN ASIENTO.

Competitie 2e Klasse	:	Bismarck — Republiek
Scheidsrechter	:	Hr. de Jongh
Aanvang	:	3.30 precies
Competitie 1e Klasse	:	Go-ahead—Trappers
Scheidsrechter	:	Hr. Borking
Aanvang	:	4.30 precies

TERREIN MONTE CARMELO.

Competitie 2e Klasse	:	Britania — Vitesse
Scheidsrechter	:	Hr. Winters
Aanvang	:	3.30 precies.

HET BESTUUR.

Broodoorlog.

Zooals we de vorige week gemeld hebben heeft sinds de 15e Juli de bakkerij El Gallo Cojo van den Hr. Welhous op Pietermaai de broodprijs verlaagd tot 4 cts. Een viertal bakkers echter van Pietermaai waren het daar niet mee eens en kwamen Vrijdag bijeen. Zaterdag huurden zij een huis naast dat van den Hr. Welhous en verkochten daar brood voor 2½ cts.

Het publiek doorzag echter spoedig het plan der heeren, zoodat deze actie al spoedig verliep, zonder wanordelijkheden.

Langzamerhand komt thans de broodprijs overal op 4 cts.

Verlaging van salaris.

Bij O. W. is de vorige week aan de arbeiders aangezegd dat het Gouvernement niet met de thans vigeerende salarissen kan blijven doorgaan, maar ze een weinig zal moeten verlagen.

Feest van Sint Anna.

Zondag a. s. viert ons eiland het feest van zijn groote patrones en beschermheilige Moeder Anna. Deze patrones werd door de eerste ontdekkers gegeven, omdat ze dit eiland op haar feestdag, 26 Juli ontdekten.

Zondagmorgen is er in de Kathedraal een plechtige hoogmis en s' avonds een plechtig lof met feestpredicatie.

Inspectiereis van Z. E. den Gouverneur.

Met Hr. Ms. Banckert zijn Maandagmorgen naar de Bovenwinden vertrokken Z. E. Gouverneur van Slobbe met zijn adjudant Luit. Fens en Mr. Gronemeyer. De inspecteur der belastingen de Hr. Haayen die aanvankelijk ook mee zou gaan, was door ziekte echter verhinderd.

De inspectie begon dien dag echter al goed, daar ze boven Bonaire de *Mayflower* ontredderd zagen ronddrijven, die door de Banckert naar genoemd eiland werd opgebracht.

Hato voor autoraces.

Onze collega *La Cruz* geeft aan de C. B. L. O. de raad het vliegveld Hato wat voorloopig toch niet meer voor vliegmachines zal gebruikt worden, in te richten als een racepark voor auto's. Het idee is zoo kwaad nog niet.

Maracaibo.

Vorige week Dinsdag, toen het op Aruba flink geregend heeft, werd Maracaibo bezocht door een geweldig onweer, waardoor veel overstroomingen ontstonden, huizen ingestort zijn en verschillende menschen en dieren door de bliksem werden getroffen.

De verkiezingen op Aruba.

Dinsdagavond kwam hier het bericht, dat bij de landraadsverkiezingen op Aruba Dr. A. F. Dussenbroek gekozen is met 171 stemmen. De Hr. Eman die zittend landraad was verkreeg 144 stemmen.

Onze hartelijke gelukwenschen aan Dr. Dussenbroek en moge hij veel. bereiken voor het welzijn van ons zustereiland.

In dank ontvangen „Ingenieursbelangen" No. 9, Juli 1931

Korte Inhoud

No. 9 van „Ingenieursbelangen" opent met een artikel over bescherming van den ingenieurstitel in Frankrijk. Dan vervolgt B. v. d. Jagt zijn uiteenzetting over de normalisatie van bedrijfs-administratie en geeft in een apart artikel een uitvoerige uiteenzetting van de practische toepassing op de huishoudings-boekhouding. Hierin toont hij aan, hoe een zeer duidelijk overzicht over het verloop der cijfers en daarmede een volledig inzicht in den gang der zaken, door een bijna mechanische invulling van cijfers in voor het doel „geconstrueerde" staten, bereikt wordt, wat zoowel voor het huishouden als voor iedere bedrijfs-administatie in wezen op hetzelfde neerkomt.

Een kort woord. over „De Industrie" te Alphen aan den Rijn, het Stroborama, eenige beschouwingen over Indië, de koloniale tentoonstelling te Parijs, en ten slotte de bekende rubrieken sluiten dit nummer

Van de *Horn Linie* - Fahrplan nach West-Indië.

De snelverbinding SURINAME-CURAÇAO.

Deze sloeg de dichtader open van zekeren Sonja, die in een der Surinaamsche bladen, toen het volgende gedicht schreef:

Sinaasapp'len, boonen, rijst,
Kippen, gomma, advocaten,
Eieren, gedroogde visch,
Ananassen en pataten.

Wat of dit voor lijstje is?
Wel, een deel der inventaris
Van de vracht naar Curaçao,
Nu de snelverbinding daar is.

Heel wat meer ging er nog mee,
Want men wil dan toch probeeren,
Of men door de vlugge reis
Met succes kan exporteeren.

Of ze daar in Willemstad
Onze eitjes willen koopen,
Onze rijst en onze visch —
't Is waarachtig maar te hopen!

De Vestvangen — 't eerste schip,
Dat ons goede kans gaat schenken;
Moge men in laat'ren tijd
Aan dien naam met vreugde denken

Het gebiedsdeel Curaçao
Telt twee deelen, als wij weten,
't Eene deel „benedenwindsch"
't And're „bovenwindsch" geheeten.

Als men eens voor heel de West
Bij de „windsche" wilde blijven,
Welken naam zou men voor ons
Dan het beste kunnen schrijven?

Helpe mee de nieuwe lijn
Onze welvaart zoo verhoogen,
Dat men dan terecht dit land
„Voor de windsch" zou noemen.
mogen!

6. VII. '31. SONJA.

De schipbreuk der Mayflower.

Bad luck, Father! zoo begroette ons Dinsdagmorgen Tommy Vanterpool, toen we een kijkje kwamen nemen op zijn ontredderd schip. Veel geluk heeft hij werkelijk met zijn schepen niet. De Johanna en de Ina liggen al in stukken in de Caraibische zee; en hoewel de Mayflower er nu wel beter afgekomen is, is er toch heel wat aan te kalefateren voor het schip weer zeewaardig is. De nieuwe boegspriet was als een lucifershoutje doorgeknapt; evenzoo de beide masten die toch een middellijn hadden van meer dan een halve Meter en dan wat is er niet gebroken op het dek, en kapotgeslagen door de neervallende masten?

We waren Zaterdagmorgen 160 mijlen ten N. O. van Bonaire, zoo vertelde men ons, na Donderdagavond van Curaçao vertrokken te zijn, met ongeveer 50 passagiers aan boord. Om ongeveer half zeven kwam er echter dien Zaterdagmorgen eensklaps een windvlaag opsteken, die eerst de boegspriet afrukte, en binnen een paar minuten, verder de beide masten met alle zeilen op dek en in zee gooide. Gelukkig waren er geen persoonlijke ongelukken bij te betreuren. Hulpeloos dreef nu de mooie bark; Met alle man en macht moest er nu gewerkt worden, om een paar noodzeilen klaar te krijgen, om toch land te kunnen bereiken. En zoo dobberden ze rond totdat Maandagmiddag, 5 mijlen van Bonaire de Banckert hen in de gaten kreeg, die het ontredderde schip naar Bonaire, gesleept heeft, vanwaar het Dinsdagmorgen met eigen zeilen en de hulp van een sleepboot hier op Curaçao aankwam.

Het schip genoot die morgen heel wat belangstelling en velen liepen met schrik naar de haven, daar reeds geruchten gingen, dat er twee dooden en verschillende gewonden aan boord waren, maar gelukkig was niets van dit alles waar.

Bad luck zeide Tommy, maar was hij alleen nog maar met de schade van zijn schip eraf. Maar de arme Tommy moest ook nog logies betalen voor al de passagiers, totdat ze met een andere gelegenheid naar Boven konden, en de passage bovendien. Doch het Gouvernement, dat nog al eenige uitgezette passagiers op de bark had, is hem nog zooveel mogelijk ter wille geweest en ook nog gezorgd, dat de, Midas, die anders eerst Dinsdag a. s naar de Bovenwinden zou vertrekken een paar dagen eerder is weggegaan.

Hedenmorgen om 11 uur is dit schip vertrokken.

Zeilvaart gedurende de maand Juni 1931.

Aangekomen van:		*Vertrokken naar:*	
Aruba	25	Aruba	23
Bonaire	31	Bonaire	31
La Guayra	6	Bov. eilanden	1
La Vela	10	La Guaira	7
Pto. Cabello	24	La Vela	11
Saba	1	Martinique	1
St. Juan P. R.	2	Pto. Cabello	23
San Pedro de Mac.	1	San P. de Mac.	1
Sto. Domingo	2	Sto Domingo	3
St. Thomas	1	St. Martin	2
St. Vincent	1		
Tucacas	4		
Totaal	108	Totaal	103

De toestand in Spanje.

Deze is nog ver van gezond. In Sevilla, Malaga, Barcelona, hooren we nog voortdurend van communistische en Syndicalistische wanordelijkheden. die het land steeds verder de put in helpen.

Het Vaticaan en het Facisme.

Het conflict is nog lang niet bijgelegd.

De bom in de Sint Pieter, die gelukkig tijdig werd ontdekt, en de qualificaties der fascistische regeering, die de laatste encycliek van de Paus „een verzameling van leugens" noemt brengen natuurlijk geen verbetering in de toestand, ook al is dan de regeering een rechtsvervolging begonnen tegen 5 uitgevers van kranten, die een pamflet verspreid hebben getiteld. „Weg met het Vaticaan."

In een toespraak deelde de Paus deze week mede, dat hij God smeekte om een wonder dat de meest blinde der blinden, ziende maken mocht.

De Missie in Curacao in 1930.

Volgens het Kol. Missietijdschrift telde Curacao 64.014 katholieken. Er waren 2454 gedoopten, 1143 E. Communicanten, 36.193 volw. paschantes, 603 huwelijken, 764.078 H. Communiën, 8306 kinderen bezochten den catechismus en er waren 8759 sholieren ingeschreven.

Op Wishi (Curacao) en St. Nicolaas (Aruba) zijn nieuwe kerken verrezen.

De Economische crisis in Duitschland

In de slechte toestand van Duitschland schijnt wel eenige, alhoewel nog niet veel verbetering te zijn gekomen. Frankrijk, dat politieke concessies wil en de nationalistische Hitlerpartij in Duitschland schijnen de besprekingen der verschillende mogendheden niet te vergemakkelijken.

De Vereenigde Staten hebben deze week een plan gemaakt, waarbij de de groote bankiers van de geheele wereld Duitschland zullen helpen.

We willen hopen, dat het herstel der crisis, moge slagen, daar anders voor geheel de wereld groote gevaren dreigen.

Curacaosch Wetboek van Burgelijke Rechtsvordering.

In het *Publicatie blad* is verschenen bovengenoemd Wetboek, wat handelt over de wijze van procedeeren voor de kantongerechten en voor het hof van Justitie, alsmede over de tenuitvoerlegging van vonnissen en authentieke acten.

Mogen ook spoedig onze andere Curacaosche Wetboeken opnieuw zijn uitgegeven, ze zullen werkelijk in een groote behoefte voorzien.

Nieuw boek over Curacao.

Verschenen is:

Opperbestuur en Algemeen Bestuur over N.-I., Suriname en Curaçao, door H. J. Wytema. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Leiden op 19 Juni.

SABOTAGE AAN BOORD. Hr. Ms. „Banckert."

Thans lezen we in het „Algemeen Marine Weekblad" (orgaan van den Bond van Marine-personeel, beneden den rang van officier) in een artikel over gebeurtenissen aan boord van de „Banckert", eenige maanden geleden.

„Op zeker oogenblik worden er uit twee geweren de grendels vermist. Al het zoeken tevergeefs, ze bleven zoek en zijn nog steeds niet terecht. De wijze waarop en waarom zij zijn verdwenen, is ons een raadsel. Wel zei de Commandant in zijn toespraak tegen alle hens, dat ze waren verdwenen in de Caraibische Zee, alhoewel wij ons aan geen uitspraak zouden durven wagen. Hoe het zij, het is een zeer ernstig geval en wij aarzelen niet hier openlijk onze afkeuring uit te spreken over het bedrijven van dergelijke daden.

Indien het een daad is van persoonlijke wraakneming, dan is het een zeer laffe daad en kan de geheele bemanning er door gedupeerd worden. Is het een uiting van ontevredenheid, dan geeft zij blijk van volkomen onbekendheid met de macht, die onze organisaties kunnen ontwikkelen, om ontevredenheid te doen opheffen.

Wij hopen, dat het bij deze ééne afkeurenswaardige daad zal blijven en dat zij, die misschien nog met dergelijke plannen rondloopen, eerst komen met hun zorgen, ontevredenheid of wat dan ook, bij de besturen der organisaties. Deze organisaties zorgen en hebben altijd gezorgd voor 'n zoo goed mogelijke belangenbehartiging voor hun leden, daar is de plaats om openlijk van deze gevoelens blijk te geven. Dan zullen zij ook leeren inzien, dat de strijd dezer organisaties gevoerd wordt op een edele wijze, wars van laagheid en lafhartigheid, binnen het raam en in het belang van de krijgstucht."

Compagnie Generale Transatlantique

Zondag l.l. liep te water het nieuwste schip van deze maatschappij, de „Colombie" voor de dienst op West-Indië.

Het nieuwe schip dat ook Curacao zal aandoen meet 16.000 ton en heeft een lengte van 155 M. Het kan 17 mijl per uur loopen, en heeft plaats voor 491 passagiers.

Bedreiging der Veiligheid.

In de Koningstraat werd iemand aangehouden, terzake het in staat van dronkenschap eens anders veiligheid bedreigen en wegens verzet tegen de Politie.

Koninklijke Petroleum.

„WIJ DENKEN ER NIET AAN ALLES OP DE MARKT TE GOOIEN."

Op 25 Juni werd te Amsterdam de jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders der N.V. Koninklijke Petroleum Mij. gehouden.

De voorzitter jhr. ir. H. Loudon opende de vergadering met de mededeeling, dat aanwezig waren 34 aandeelhouders, waarvan 33 stemgerechtigd. De gedeponeerde 330 preferente en 58632 gewone aandeelen hadden recht op het uitbrengen van 145 stemmen. Het jaarverslag de winst- en verliesrekening over 1930 werden voor kennisgeving aangenomen, waardoor het bestuur gedechargeerd werd. Het dividend werd bepaald op 17 pct., waarbij werd medegedeeld, dat 8 Juli a.s. het slotdividend betaalbaar zou worden gesteld. Jhr. mr. D. C. de Jonge trad daarna af als commissaris. Dr. van Aalst werd met meerderheid van stemmen als zoodanig herkozen.

Bij de rondvraag vroeg de heer *Mandersloot* het woord Spreker wees op berichten omtrent de prijsverhooging van de benzine in Duitschland. Verschillende berichten melden, dat deze prijsverhooging daar te lande zou zijn tot stand gekomen ingevolge onderhandelingen van groote Duitsche en Russische concerns. Spreker vroeg of de directie misschien kon mededeelen, of dit laatste wees op eenig contact met de Russen.

Sir Henri Deterding beantwoordde deze vraag met de mededeeling, dat van eenig contact van de Koninklijke Olie met de Russen geen sprake is. Men moet niet vergeten, dat de Russen langzamerhand eenige ondervinding krijgen wat het zeggen wil zijn productie aan de markt brengen. De productie verkoopen is nog wat anders dan er mede te bluffen. Ook wij kunnen cijfers over onze productie publiceeren die in 14 dagen meer bedraagt dan die van Rusland over een geheel jaar, maar we denken er niet aan alles op de markt te gooien Met de Russen moet men in dit opzicht een beetje medelijden hebben.

DE AFLOSSING DER 5 PCT. OBLIGATIES.

Een ander aandeelhouder vroeg daarna het woord over de kwestie van de aflossing der 5 pct. obligatieleening, die volgens spreker niet op loyale wijze was geschied. Had de maatschappij niet veel beter haar middelen kunnen beleggen op een voor obligatiehouders meer aantrekkelijke wijze, b. v. in een 4 pct. Dollarleening, waarvan de obligaties beneden pari staan?

De directie antwoordde hierop, bij monde van Sir Henry Deterding, dat men aan het bestuur de beslissing dient over te laten omtrent de wijzen, waarop kamiddelen belegd moeten worden. In het onderhavige geval is bij deze belegging voornamelijk gedacht aan de belangen van aandeelhouders. Spreker begrijpt niet wat hier tegen zou zijn.

LEVEREN DE HUIDIGE PRIJZEN NOG WINST OP?

Ten slotte stelde een der aanwezigen de vraag of de olie- en benzineprijzen van thans nog winstgevend zijn voor de maatschappij, waarop de directie geen antwoord kon geven.

Op een vraag van een aandeelhouder of er geen maatregelen zouden zijn te nemen om tegen te gaan, dat de benzineprijzen op sommige plaatsen hier te lande 6 cent en op andere 10 cent bedragen, antwoordde Sir Henry Deterding, dat de maatschappij genoemden spreker zeer dankbaar zou zijn, wanneer hij hieromtrent eenige perspectieven zou kunnen openen. Hierna werd de vergadering gesloten.

Verkeersongelukken.

Haast iedere week hebben we dergelijke ongevallen te vermelden of het aantal hier onrustbarend aan het toenemen is, zooals elders?

En waar ligt de oorzaak?

In de verkeersfouten.

We kregen deze week onder de oogen een statistiek van Amsterdam.

Sinds 1922 is b.v. in de hoofdstad het jaarlijksche aantal verkeersongevallen meer dan verdubbeld; op een totaal van ongeveer 50.000 ongelukken verloren over de laatste 10 jaren 400 personen bij verkeersongevallen het leven, terwijl er een kleine 4000 zwaar werden gewond, onder wie velen helaas verminkt voor het leven. Een derde gedeelte der slachtoffers bestond uit kinderen beneden de 12 jaar. Het verontrustende, doch ook in zekeren zin bemoedigende van deze feiten is, dat 80 pCt. dier ongevallen te wijten viel aan het maken van verkeersfouten. Verontrustende, omdat hieruit blijkt, hoe weinig nog de regels van de weg worden gekend, althans in toepassing gebracht; bemoedigend, omdat fouten vermeden kunnen worden.

In Amerika en Engeland heeft men dan ook reeds lang ingezien, dat slechts door opvoeding van de jeugd en het publiek in het algemeen tot goede weggebruikers, in de ongunstige statistieken ten deze verbetering kan worden gebracht. Men stichtte daar organisaties ter bevordering van veiligheid in het algemeen en van veilig verkeer in het bijzonder, welke thans zijn uitgegroeid tot de machtige „National Safety First Association" in Engeland en de krachtige „National Safety Council" in Amerika. Opgericht door particulier initiatief voeren deze organisaties met steun van de overheid, welke begrijpt, dat hier slechts door samenwerking iets te bereiken is, een voortdurende en intense propaganda voor veilig verkeer, en met succes.

Ook in Nederland is thans het begin gemaakt voor een organisatie, die zich uitsluitend met het behartigen der verkeersveiligheidspropaganda zal gaan bezig houden. Verkeersveiligheidspropaganda met de bedoeling om van alle weggebruikers *goede* weggebruikers te maken, een ideaal, dat maar niet voetstoots te verwezenlijken is doch hetwelk men zich op den weg naar een veilig verkeer toch steeds voor oogen zal moeten houden, immers in het karakter van den weggebruiker ligt eigenlijk het groote geheim van een veilig verkeer.

Zou er op Curacao ook niets op een dergelijke wijze bereikt kunnen worden?

De voortreffelijkheid van Amerika

boven alle andere landen zagen wij onlangs volgenderwijs afgeschilderd.

Amerika is een heerlijk land. Het heeft de grootste en talrijkste rivieren, die sneller stroomen, hooger wassen en meer gedruisch maken, dieper vallen en meer schade aanrichten dan de rivieren van eenig ander land. Het heeft de meeste meren die grooter en dieper zijn, helderder en natter dan die van alle andere landen. Onze spoorwagens zijn ruimer en gaan sneller en derailleeren meer en dooden een grooter aantal menschen dan de spoorwagens van alle andere landen. Onze stoombooten vervoeren grootere ladingen, en zijn langer en breeder, verliezen meer haar stoomketels door ontploffing, laten haar passagiers hooger in de lucht springen en hebben erger vloekende kapiteins dan de stoombooten van eenig ander land. Onze mannen zijn grooter en dikker, houden meer kloppartijen, drinken meer borreltjes, pruimen meer tabak, spuwen meer en verder dan de mannen van alle andere landen. Onze vrouwen zijn rijker, mooier, kleeden zich fraaier, geven meer geld uit, breken meer harten en richten meer onheil dan de vrouwen van alle andere landen. Onze kinderen schreeuwen harder, groeien sneller op, zijn vroeger den kinderschoenen ontwassen en worden eenige maanden eerder twintig jaar oud dan de kinderen van een ander land.

Auto ongeluk.

Vrijdag middag zijn in de buurt van Soto 2 auto's tegen elkaar gebotst, met het gevolg dat 2 Surinamers ernstig gewond in het hospitaal zijn binnengebracht: een met een gebroken rib; de andere met een gebroken voorkin.

ATTENTIE!

Ondergeteekende deelt aan het publiek mede, in het bijzonder aan de Begrafenissocieteiten, dat hij een timmermanswinkel heeft opgericht, in de St. Matheowijk, achter het R. K. kerkhof op de Roodeweg, waar verkrijgbaar zijn alle soorten van doodkisten, in alle prijzen. Ook zijn er te huur tapijten en kandelaars.

Des avonds te bevragen aan huis No. 16 boven, in de Niewindtstraat

4—4 **GEORGE RUITER.**

STROOMVERBRUIKERS.

Wij maken onze stroomverbruikers erop attent, dat de termijn, waarin de kwitanties over de maand JUNI moeten worden voldaan na

"24 JULI"

verstreken is.

Wij raden dus allen aan hunne kwitanties ten spoedigste te betalen, teneinde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

ELECTRICITEITBEDRIJF. CURAÇAO.

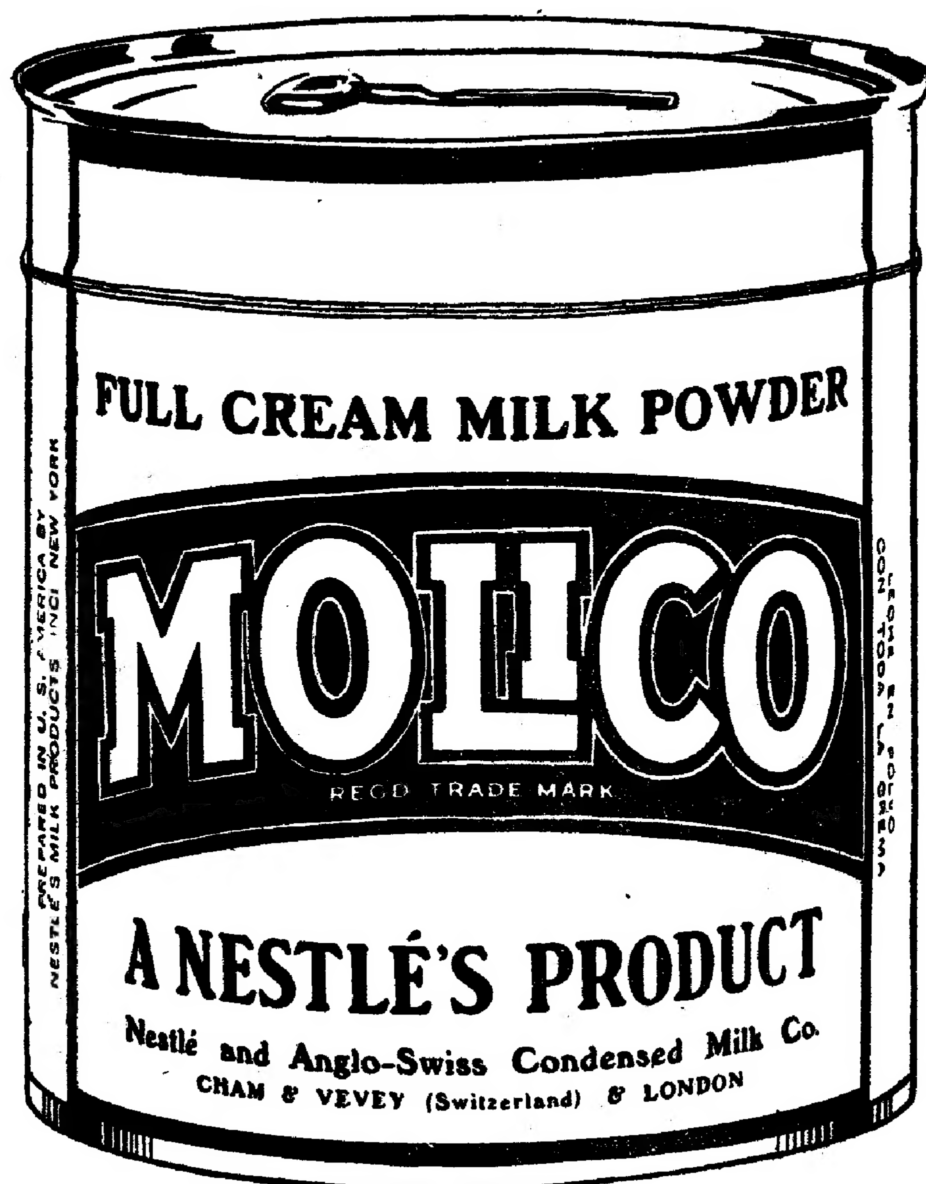
Bekendmaking.

Hierbij wordt bekend gemaakt dat de taksen naar de volgende plaatsen met ingang van den 20n Juli als volgt worden gewijzigd.

Barbados	f. 0 60
Trinidad (Port-of-Spain)	0.70
Andere plaatsen op Trinidad	0.75
Demerara via St.-Kitts	0.80
St. Thomas	1.20
St. Croix	1.42,5

De Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst,

D. MOLENKAMP.

Wereldveroverend door uitstekende kwaliteit.

Melk in poedervorm „MOLICO". Een „Nestlé" product.

Verkrijgbaar bij alle botica's en bij

C. WINKEL & ZONEN. 2-4

HORN - LINE.

List of sailings from CURAÇAO to:

Motorship:	Hamburg via Pto. Cabello La Guaira Trinidad	Pto. Colombia Cartagena	Sta. Marta	Cartagena Pto. Colom
Presidente Gomez	19 Febr.			31 Jan.
Mimi Horn	5 March	10 Febr.	10 Febr.	
Ingrid Horn	2 April	10 March	10 March	
Claus Horn	16 April	20 March	20 March	
Heinz Horn	30 April	8 April		
Presidente Gomez	14 May			25 April
Mimi Horn	28 May	5 May	5 May	
Ingrid Horn	25 June	2 June	2 June	
Claus Horn	9 July	12 June	12 June	
Heinz Horn	23 July	1 July		18 July
Presidente Gomez	6 Aug.			

To Le Havre: M.S. „Mimi Horn" 5 March
M.S. „Ingrid Horn" 2 April

To Kingston, Port au Prince & Jacmel:

Frida Horn	24 January
Therese Horn	22/24 February
Waldtraut Horn	20/22 March
rida Horn	16/18 April

To Maracaibo: M.S. „Karibia", cargo only, frequent sailings.

HOLLAND's FRISSCHE LENTEKLEUREN IN CURAÇAO.

Een keurcollectie van Hollands wereldberoemde bloembollen bieden wij U hierbij aan tegen een uiterst billijken prijs, namelijk:

100 Dubbelbloemige perktulpen, schitterend rose van kleur. Kunnen ook in potten gekweekt worden.
100 Langstelige Darwintulpen, extra sterke groeiers, rijkbloeiend, voor pot of perk, in kleuren naar keuze: geel, rose, rood of lila.
100 Blauwe Druifjes (de bloemtros lijkt sprekend op een tros druiven) voor verwildering tusschen struiken of gras, ook voor potkultuur.
100 Blauwe Sterren, eveneens voor verwildering tusschen struiken of gras, of voor potkultuur, zeer rijkbloeiend, brengt gedurende 6 weken voortdurend helderblauwe bloemen.
100 Wilde Hyacinthen, voor verwildering tusschen struiken of in gras, bloeit met blauwe en witte hyacinthenbloemen.
100 Welriekende Campernellen, met goudgele narcissenbloemen, zeer rijkbloeiend.
100 Frischgele, grootbloemige trompetnarcissen, voor tuin- of potkultuur.
100 Ster-van Bethlehem, onverwoestbare groeiers, welke tallooze helderwitte snijbloemen voortbrengen.
100 Hollandsche Irissen, grootbloemige soorten in pracht kleurenmengeling. Heerlijke frissche snijbloemen.
100 Anemonen, extra grootbloemige, in ware prachtmengeling van alle kleuren en tinten. Schitterende snijbloemen.

Dit zijn 1000 prachtige bloembollen, welke overal gedijen. Ze brengen U tallooze bloemen gedurende een lange reeks van jaren: een menschenleven lang en nog langer; want als de bollen niet uit den grond genomen worden, komt het gewas ieder jaar opnieuw weer te voorschijn, steeds sterker in groei en talrijker in bloei.

Deze geheele collectie, welke U in alle opzichten bevredigen, en Uwe verwachtingen verre zal overtreffen, **kost, franko per post, slechts fl. 12.50.**

Verzending geschiedt onder rembours. Bij vooruitbetaling per postwissel 50 bloembollen gratis.

Naaml. Venn. W. A. DE WINTER's BLOEM BOLLENKWEEKERIJ - HEEMSTEDE-Holland.

AUTOMOBIELEN	PATZENHOFER BIER	BINNEN-en BUITEN BANDEN „FISK"
BUICK PONTIAC	**E. MORENO BRANDAO** bericht hiermede zijn geachte clientele, dat zijn zaak verplaatst is naar Scharloo No. 156, waar telefonische orders worden aangenomen. Bestellingen worden thuisbezorgd. TELEFOON 575.	BATTERIJEN DELCO-REMY
TRUCKS G. M. C. CHEVROLET		Olie en vetten VEEDOL
MOTORFIETSEN HARLEY-DAVIDSON	KAUWGOM „WRIGLEY" — SIGAREN PRIOR	BANDEN VULCANISEER MATERIAAL SHALER

2—2

CURIEL'S BANK.

Willemstad - Curaçao - Ned. West-Indie.

ALLE BANKZAKEN.

Rekening-courant in locaal en vreemd geld.
Deposito's op termijn in locaal en vreemd geld.
Voorschotten en Handelscredieten
Koop, Verkoop en Incasso van Wissels, Crediet-brieven,
Coupons en Vreemd Geld tegen voordeelige koersen.
Telegrafische uitbetalingen naar alle wereld deelen.
Reiscredietbrieven en Chéques van de
National City Bank of New York, New York City.
Safe-loketten.
Speciale afdeeling voor Incasso's
Afdeeling Spaarkas.
Afdeeling Assurantie.

Eisenberger

FOTO-PLATEN

Het beste Negatief Materiaal in de Tropen voor Amateurs- en Vakfotografen. In alle Grooten verkrijgbaar bij

SUNNY ISLE.

L. RECK. Breedestraat — Punda.

Steunt nu het APOSTOLAAT DER ZEE, door het koopen van hare loterijbriefjes. Hoofdprijs f. 2000. Trekking 30 Juli.

Het Bestuur.

VERHUISD.

Gerard A. P. van Uijtrecht is van Mundo Nobo 88 verhuisd naar Brionweg B 129.

Bekendmaking.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao, brengt hierbij ter algemeene kennisse, dat, met ingang van heden, het **Hoofdbureau der Politie,** *met de daarin gevestigde bureaux, wordt verplaatst van het Waterfort naar het Fort Amsterdam, in de voormalige apotheek en spreekkamer van den Chef van den Militair Geneeskundigen Dienst.*

De ingang voor het publiek tot het nieuwe Hoofdbureau is door de Politiehoofdwacht (Fiscalaat), en voor degenen, die de Chefs persoonlijk wenschen te spreken, door het Fort Amsterdam.

De telefoonnummers zijn gebleven als volgt:

Commandant der Militaire Politietroepen 362

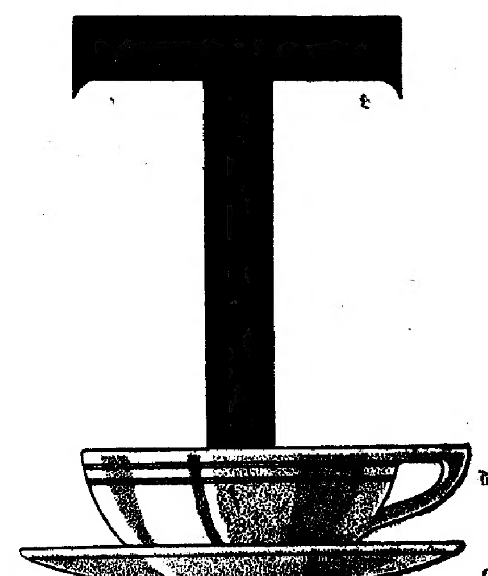
Chefs der afdeelingen Straat- en Verkeersdienst 521

Recherche- en Vreemdelingendienst 521

Willemstad, Curaçao, 15 Juli 1931

De Procureur-Generaal,
Hoofd der Politie vd.
M. v. Dijk. 2—3

OTTO ROELOFS'

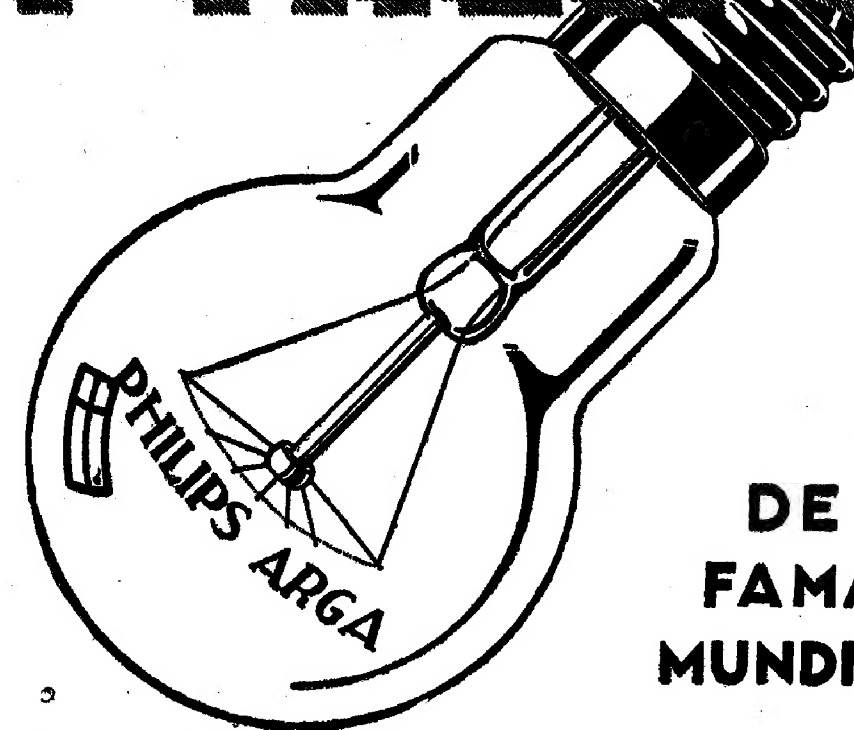

IN IEDERE KOP

v. ROSSEM'S Poorters-Toeback DE BESTE VARINAS

Verkrijgbaar bij ELLIS & DANIA Agenten.

LÁMPARAS PHILIPS

DE FAMA MUNDIAL

Bijblad voor 25 Juli 1931.

Bij den nieuwen G. G. van Ned-Indië.

Uit het stemmig gedempte licht, dat in de groote vergaderzaal van den nieuwbouw van „Koloniën" heerscht, rijst van-achter een groot schrijfbureau een hooge slanke figuur. 'n Vriendelijke lach en 'n stevige handdruk verwelkomen den bezoeker. De interviewende journalist wordt vanaf het allereerst oogenblik volkomen op zijn gemak gezet. Want al weet hij zich in de tegenwoordigheid van een man, aan wien zoo juist de allerhoogste post is opgedragen, welken Nederland te vergeven heeft, dien van Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Oost-Indië, de nieuwe onderkoning van Insulinde bewijst hem direct een hartelijk, charmant en bovenal zakelijk mensch te zijn!

— U begon uw ambtelijke loopbaan aan Koloniën, Excellentie?

„Inderdaad" . . . . . en de Landvoogd kijkt zoo ongemerkt even behaaglijk rond: deze atmosfeer is hem bekend . . . . „Dat was in 1904, ik was toen pas gepromoveerd meester in de rechten, kwam hier op een afdeeling, die naast onderwijs en eeredienst, ook nijverheid omvatte. — Een merkwaardige combinatie, interrumpeer ik hier — „Was het ook," stemt mijn gastheer grif toe, „vandaar dat de nijverheid later in een aparte afdeeling werd ondergebracht, waartoe ik mede overging. Ik kwam hier onder minister Cremer, een groote figuur; diende er verder onder de ministers Idenburg, De Waal Malafijt, Van Asch Van Wijck. In 1910 kwam ik als chef aan de Juridische Afdeeling van het Departement van Oorlog, welke afdeeling later veranderd werd in die van het Kabinet van den Minister. Ik kwam er onder Cool, na hem kwam Colijn."

— Die zich aan „Oorlog" een bijzondere reputatie schiep? aldus polste ik den gewezen secretaris-generaal.

„Voor Colijn heb ik groote bewondering," getuigt jhr. De Jonge eenvoudig, doch met nadruk. „Hij reorganiseerde ons leger op zulk een voortreffende wijze, dat het schitterend verloop onzer mobilisatie in 1914 wel voor een groot deel aan hem te danken is."

— Was uw taak aan „Oorlog" een interessante?

Jhr de Jonge stopt weer wat weerspannige tabak in zijn pijp en zijn gezicht lacht reeds, nog vóór hij zijn antwoord begint. Hij verkneukelt zich nog bij de herinnering aan die jaren. „Het was wel een heel typische plaats, onze juridische afdeeling tusschen de militairen. Natuurlijk waren er meer dan eens botsingen. Vooral in den mobilisatietijd met zijn groot leger onder de wapenen en langs de grenzen was het, bij de verregaande bevoegdheden der militaire autoriteiten, zaak den boel in handen te houden. In het begin aanvaardde de bevolking het militaire regiem gemakkelijker, maar naar mate het langer duurde, kon het publiek zooveel niet meer velen en werd onze taak moeilijker."

Weer, in de zoo gewekte herinnering, lacht het vlotte, sportieve gezicht van den bewindsman vol op. „Ik zocht mij de goede juristen uit onder de gemobiliseerde mannen en haalde ze naar het Departement. Ze zaten op kamer 17, wáár veel gekheid werd uitgehaald, doch ook veel, en knap werk werd verricht."

— Wanneer werd u minister?

„Na den val van generaal Bosboom, in het voorjaar van 1917, en ik ben het gebleven tot het ontslag van Kabinet-Cort van der Linden in September 1918. Het was een moeilijke tijd, dit behoef ik u niet te verzekeren. Veel heb ik toen geleerd: onder den dwang der omstandigheden werd van iederen bewindsman toen veel gevergd. Wij konden geen beslissingen door uitstel uit den weg gaan. Ik heb wel eens gezegd: Morgen mogen jullie me er om ophangen, doch dit zal vandaag nog gebeuren. En ook brachten de buitengewone omstandigheden moeilijkheden van interdepartementalen aard. Van Gijn was gevallen als Minister van Financiën, wijl hij te veel contrôle wilde uitoefenen; dat is prachtig voor vredestrijd, doch toen ging het niet. Treub daarentegen had veel meer soepelheid. Met Posthuma stond ik persoonlijk op den besten voet, doch we hebben wel eens gevochten, als hij voor de algemeene voedselvoorziening aan mijn legervoorraden wilde futselen! Dan was er voor den Minister van Oorlog de verhouding tot het opperbevel. Toevallig had ik eenige jaren vóór 1914, zelf de instructie van een mogelijken opperbevelhebber samengesteld, niet vermoedende dat ik nog eens als hoofd van het Departement er in een zoo dagelijksch en dikwijls zoo delicaat en moeilijk contact mede zou komen.

Zoo, in stukken en brokken, belichtte de oud-minister eenige der tallooze moeilijkheden, waarvoor hij in de oorlogsjaren gestaan heeft. En niemand, die er hem over hoort vertellen, kan ontkomen aan het besef, dat wel geen grootere proef in bestuurskunst kan uitgedacht worden; dat deze jaren hem wel bij uitstek gekwalificeerd hebben voor de gecompliceer de taak, welke hem in Buitenzorg wacht. De keuze der landsregeering blijkt waarlijk geen „God zegen den greep", 't werd de bewuste selectie van een man, die gelegenheid gehad heeft veelzijdige talenten te toonen en.. die de vuurproef doorstaan heeft!

— Na den oorlog kwam u bij de Koninklijke?

„Op uitnoodiging van den heer Colijn. Eerst ben ik een jaar op de Bataafsche geweest in Den Haag. Toen maakte ik een reis door Indië. Ik heb er veel gezien, bereisde ook de Buiten-bezittingen. Zóó sterk was de indruk van dit mooie, welvarende, rustige land, dat sindsdien.... ik wil het u eerlijk bekennen.... mijn hart er steeds naar uitgegaan is. In 1921 kwam ik, eerst als directeur, later als commissaris der „Royal Dutch" naar Londen, en woonde er op een buiten in Cobham. Negen jaar ben ik uit Holland weggeweest, 'n paar maal heeft men mij nog 'n ambt aangeboden, en toen ik dacht dat men mij langzaamaan vergeten was, kwam deze uitnoodiging.

— Mag ik een ietwat onbescheiden vraag stellen, Excellentie? „Als U mij toestaat er, eventueel even onbescheiden, niet op te antwoorden!" komt het gevat reparti. — wat is uw eigen inzicht over het overgaan van zoo belangrijk consortium als de „Koninklijke" naar den hoogsten landsdienst?

Ernstig antwoordt jhr. de Jonge: Indien men vreest dat ik niet om het landsbelang des noods recht tegen mijn vroegere belangen in zou durven handelen, had men mij nooit mogen benoemen. Andere verplichtingen dan die van mijn ambt heb ik niet meer!

— Lijkt u uwe nieuwe post benijdenswaard?

„Dat is hij zeer zeker in deze tijden niet.

Doch ik ben nooit bang geweest voor verantwoordelijkheid. Minister De Graaf heeft mij zijn politiek uiteengezet, met die politiek kon ik mij vereenigen. De huidige economische depressie, welk ook Indië zoo zwaar getroffen heeft, maakt het onmiddellijke vooruitzicht zeker niet prettig. Ongetwijfeld gaan we moeilijke jaren tegemoet. In Nederland wordt de crisisschok opgevangen door een welvarende middenstand met welken de bovenbouw in overeenstemming is. In Indië daarentegen bestaat die middenstand niet en komt men ineens op het niveau van den dessaman, en daarin vindt de bovenbouw geen steun. Hoe lang de crisis nog zal duren, daarover verschillen zelfs specialisten als Keynes en Cassel, doch ik blijft optimist, waar mijn gezond verstand mij zegt, dat een land met een zoo grooten en zoo gevarieerden rijkdom als Indië weer spoediger of later in goeden doen moet komen!

Vraagt u me nu of het reguleeren der crisisgevolgen mijn eenigste taak is, dan antwoord ik openhartig, dat ik op een grootschere taak hoop, doch de feiten van van daag nopen tot uitstel van alle theorieën."

— Wanneer vertrekt u?

„Half September moet ik de landvoogdij overnemen. Ik vertrek met de „Patria" en ga eerst nog even naar de Koloniale Tentoonstelling in Parijs. Mijn gezin gaat natuurlijk mee, behalve mijn tweede zoon, die voor zijn doctoraal in Utrecht zit. Hoe oud ik ben?

Zes-en-vijftig, doch tegen het tropenklimaat weet ik mij reeds bestand."

— Komt de Prinses nog naar Indië, durfde ik tenslotte nog te vragen. De G.-G. kijkt mij lachend aan, ik kon feitelijk tevoren geweten hebben, dat hij hierop niet zou ingaan!

Dan, om het niet-antwoorden te verzachten, vertelt hij mij: „Toen Prinses Juliana lager onderwijs moest gaan volgen, had de Koningin voor haar een klas laten formeeren met eenige meisjes van gelijken leeftijd, onder wien mijn dochtertje. Op zekere morgen bracht ik haar naar het Huis Ten Bosch, vóór ik zelf naar mijn departement ging. En in het klaslokaal, waar de onderwijzeres nog niet gekomen was, stoeiden de meisjes door elkaar. Ik nam het air van een bovenmeester aan en herstelde er de orde. Eenige maanden later was er Nieuwjaarsreceptie ten Hove. Wij, Ministers, stonden op een rij, om de Koninklijke Familie te complimenteeren. „Dag bovenmeester!", zei Julianatje schalks!"

Opstaande om zijn hoed te schuieren, blijkt de nieuwe landvoogd van een waarlijk torenende hoogte. En terwijl wij zoo tegenover elkaar staan, tracht ik nog even scherp deze figuur in mij op te nemen. Jhr. de Jonge is bijna Engelsch geworden in zijn Londensche jaren. Hij heeft de lenige gestalte van den sportsman, de vlotte kleedij van een bussinessman, een hoog, breed gewelfd voorhoofd en een volle grijze snor. Doch meer dan kracht spreken vlotheid en charme uit dit gezicht, met de gezellige plooitjes rond de oogen, met den vollen gullen lach, waarvoor hij zich in geenen deele geneert en die ondersteund wordt door zijn warm getimbreerde stem.

Hij is een man van kracht en niet van krachtpatserij; een man van zakendoen en geen bureaucraat een man van moed en verantwoordelijkheidsgevoel en niet van slapte en uitstel, deze oud-minister die thans benoemd is op den troon van Buitenzorg. Doch bovenal is hij eenvoudig en een allerhartelijkst mensch.

Zoo een kan een onder-koning worden „par droit de naissance!"

Den Haag, Juni 1931.

K. v. H.

Een priester over de sociale toestanden.

In zijn boek „Mensch unter Menschen", schrijft pastoor Emil Fiedler over „Christentum und Kapitalisma" o. a. het volgende, dat door het maandblad „De Gemeenschap" werd overgenomen in haar nummer van Mei-Juni:

„De beste apostolische arbeid jegens millioenen van onze broeders is het Samaritaan zijn! Geen apostolisch werk is belangrijker dan dit. Daarvoor behoeft men van den Bijbel slechts dit te weten: „Ge zult uw naaste liefhebben als u zelf" en

„Had ik de liefde niet, zoo was ik niets". Hier is 'n reusachtig terrein dat om apostolische arbeiders roept. Hier zijn groote velden in de wijnberg des Heeren die volkomen onvruchtbaar zijn — waar de wijnstokken bij duizenden verdorren, omdat nood en ellende de bodem versteend hebben. Hier wordt al 't zaad des Heeren tot voedsel der vogels. Hier kan niets anders groeien dan de distels van de verbittering en dorens der haat. Voor alles is 't noodig hier eerst datgene te vermijden dat de aarde hard en voor 't zaad onontvankelijk maakt. Hier wordt 'n Paulus, hij die voor eten en kleeren en goedkoope woningen zorgt.

Er is zoo oneindig veel noodig, die den hemel om wraak roept; woningnoad, werkeloosheid en zielenood van hen die honger lijden of zich verkoopen moeten.

En dan zal 't Christendom niet in staat van faillissement raken en door honderdduizenden niet als 'n afgedane zaak beschouwd worden?

Ondanks 't bepaald vreeselijke gevaar, waarin het Christendom zich bevindt, moet men zich altijd nog voorzichtig uitdrukken! Wij hebben ons tientallen jaren lang zóó voorzichtig uitgedrukt, dat de millioenen hongerlijders, de uitgebuiten en de slaven, niet weten of wij nu hun vrienden of wel hun vijanden zijn!

Natuurlijk mag niemand zich verkoopen, niemand. Zij kunnen 't honger lijden en de kou kiezen. Maar wie van ons weet welke gedachten in iemand groeien die wekenlang geen fatsoenlijk eten kreeg? Hoe 'n mensch denkt en wat er van 'n mensch wordt, die nacht aan nacht op de koude grond, in 'n ruimte van 'n paar vierkante meter met nog vier anderen samen moet slapen? En zonder uitzicht op verbetering. Wie daar met steenen gooit, moet 'n gevoelloozer farizeeër zijn, dan die, tot wien de Heiland zijn „Wee" en „gepleisterde graven" riep.

Dit is geen „mooi weer spelen" met 'n theoretisch of ander socialisme, dit is geen profeetje spelen, dit is de bittere ernst van bittere feiten! De ellende der massa en de afval roepen duidelijker dan 'n profeet 't ooit vermocht, om 'n direct ingrijpen. Nog altijd knijpen we de oogen dicht voor de hand, die de afval-cijfers op onze muren schrijft.

40.000 in een jaar ('t afvalcijfer voor Duitschland per jaar), dat is tenslotte toch 'n getal dat tot ernstige gedachten en ernstige besluiten moet roeren. In honderden jaren van moeizame arbeid, met veel kosten, vreeselijke offers en veel martelaren is 't ons gelukt om van de 83 millioen Japanners er honderd duizend tot het katholicisme te bekeeren. En in één jaar — in één jaar verliezen wij er 40.000 op 'n getal katholieken van 20 millioen. In den loop van tien jaren hebben we in 'n christelijk land dubbel zooveel katholieken aan 't heidendom verloren, als wij er in Japan in meer dan honderd jaren wonnen. Is dat geen scherpe belichting van 't grove gevaar — zelfs voor de meest kortzichtigen?

Wat kan de enkeling daartegen doen? Maar wie spreekt er van de enkeling? Zijn we niet met de driehonderd millioen katholieken? Wij zijn de grootste en sterkste organisatie ter wereld! Nu is 't zeer zeker niet de taak van het christendom om economische systemen te scheppen. Wij zijn er om de menschen den godsdienst van den Verlosser te brengen. Maar wanneer te bewijzen is, dat 90 pCt. van de sociale ellende veroorzaakt is door dit geconcentreerde kapitalisme en wanneer we iederen dag weer zien, hoe deze ellende de zielen vergiftigt, ze volkomen ontoegankelijk maakt voor de Goddelijke openbaring, hoe ieder jaar tienduizenden hun geloof aan de Verlosser wegwerpen, hoe die ellende gedoopte meisjes en vrouwen tot koopwaar maakt en honderd duizenden van onze broeders dwingt om te leven als de honden — dan zouden we medeschuldig worden aan de ellende en de afval wanneer we 't verwoestende kapitalisme niet ons „anathema" toeroepen. Niet in naam van 't socialisme of communisme, maar in den naam van Christus, die ons bevolen heeft 't geloof aan Zijn Vader in den Hemel aan de menschen te brengen en het te bewaren — in den naam van Christus die de rijken zijn „Wee u" toeriep en die zich steeds aan de zijde der lijdenden en armen stelde, die Lazarus meer liefhad dan den rijken brasser. Laten we dan alarm maken tegen 'n systeem dat enkelen tot verkwisters en brassers maakt — die hun honden gouden tanden in den mond laten zetten, terwijl de tanden van de kinderen van onze verarmde broeders door zwakte uit de mond vallen.

Wanneer zullen we dan eigenlijk begrijpen dat Christus niet uitsluitend op de altaren van onze kerken tegenwoordig is, maar in ieder van de geringste broeders die verhongeren, kou lijden, versmachten en dakloos zijn? Altijd en altijd weer moet 't aan ieder der driehonderd millioen duidelijk gemaakt worden: „Wat gij niet gedaan hebt aan de minste van mijn broeders, dat hebt ge aan Mij niet gedaan". Wanneer ge weet dat Christus in die straat honger lijdt, waarom gaat ge daar dan niet heen?

Naar de kerk gaan is natuurlijk gemakkelijker.

Hoever het zwarte ras het brengen kan.

S. O. Smith, die op het oogenblik in een groot Berlijnsch hotel logeert, maakt thans de eerste groote reis van zijn leven. Voor reizen had hij tot nu toe geen tijd, zegt hij lachend ter verontschuldiging. Zaken, altijd zaken....

Mr. S. Smith komt van Amerika, uit New-York. Hij is in Virginia geboren. Zijn grootmoeder was nog een slavin, een oom van hem is tien jaar geleden „bij vergissing', gelyncht.

Mr. Smith echter zal beslist niet gelyncht worden. Er staat n.l. een kapitaal van ongeveer 50 millioen dollar achter hem en dat maakt in Amerika zelfs een zwarte onaantastbaar. Hoe kan een zwarte zoo rijk worden? Vooral in een land, waar men den zwarte met opzet geen kans geeft, omhoog te komen?

Mr. Smith is rijk geworden door grond speculatie te New-York. De wijk, welke men te New-York Harlem noemt, het bekende en beruchte negerkwartier van New-York is voor een groot deel een schepping van Smith.

Zwarten en blanken.

Een menschenleeftijd geleden was Harlem nog voornamelijk door blanken bewoond, die er in het geheel niet aan dachten voor de zwarten het veld te ruimen. Er waren toen slechts eenige rijen straten, welke uitsluitend door zwarten bewoond waren.

De woningen waren daar evenwel zoodanig overbevolkt, dat op iederen vierkanten meter grond een half dozijn menschen kwam. Om deze samengeperste massa een beetje lucht te verschaffen, greep Smith, die toen al eenig kapitaal bezat, naar een origineel en succesvol middel. Hij zond een blanke, dien hij door geld te leenen op zijn hand had, naar de omliggende huizen der blanken en liet hem bij den eigenaar niet voor zich zelf, maar „voor een vriend" een woning huren. Deze „vriend", die natuurlijk een zwarte was, trok dan 's nachts met zijn heele gezin de woning in en plaatste den huiseigenaar voor een voldongen feit. Voor de huisbaas het gerecht kon te hulp roepen, hadden de overige blanke medebewoners het huis reeds ontruimd, dat nu voor het eerst leeg stond. Geen blanke ging ooit weer in het huis, waarin 'n neger gewoond had. Het huis was plotseling waardeloos geworden en Smith kon het voor een prikje van den wanhopigen eigenaar koopen, die blij was, dat hij er nog, genadig afkwam. Op die manier werd het fundament voor Harlem gelegd dat thans ongeveer 300.000 zwarten herbergt en hier bezit mr. Smith heele straatcomplexen.

Naar Afrika terug.

Mr. Smith is thans een man met witte haren, hij telt bijna zeventig jaren. Hij geeft jaarlijks reusachtige sommen voor ziekenhuizen, scholen en bibliotheken der Zwarten. Thans is hij heelemaal vervuld van een plan dat de negerjeugd van Harlem volvuur heeft opgenomen en dat niets minder bedoelt, dan een in gedeelten terugvoeren van de Amerikaansche zwarten naar hun Afrikaansch vaderland.

Van de vier millioen zwarten die er thans nog in de Ver. Staten zijn, zouden er, zooals Smith beweert, meer dan een derde naar Afrika teruggevoerd kunnen worden

Natuurlijk hebben deze zwarten, de beschaafdste en meest ontwikkelde ter wereld, — er is nauwelijks 5% analphabeten onder hen — geen lust uit het Amerikaansche juk onder het juk van een door Europeanen gecommandeerde kolonie in Afrika te komen.

De eerste voorwaarde voor een terugkeer zou de toewijzing van grond zijn en de stichting van een autonomen negerstaat — anders dan het verliederlijkte en verachte Liberia — op Afrikaanschen bodem.

„Wanneer het zou lukken", beweert S. O. Smith, „een millioen ontwikkelde en gedisciplineerde negros onder redelijke bestaansvoorwaarden naar Afrika terug te voeren, dan zou de beschaving van Afrika in tien jaar meer vorderingen maken dan in de verloopen honderd jaren. Er zouden negro-grootsteden onstaan, kolonies en daarmee een nieuw enorm bedrijfsgebied met honderdduizend behoeften Deze Amerikaansche zwarten zouden de leermeesters worden voor geheel Afrika".

Tot voordeel van Europa.

„Dit zou", gaat Smith voort, „op de eerste plaats Europa en de Europeesche economie ten goede komen. Wanneer de Europeesche koloniale staten dit plan ondersteunen, zullen zij zich niet alleen de eeuwige dankbaarheid van 't zwarte ras verzekeren, maar zich voor hun zieke bedrijven en industrieën een naburig en gemakkelijk afzetgebied verschaffen."

Smith wil in dit verband eerlijk verworven Europeesche bezitsrechten in Afrika onaangetast laten. Dat b. v. de Kaapkolonie een „blank" land is, zal geen verstandige zwarte bestrijden. Smith wenscht noch de overheersching van 't zwarte, noch van het blanke ras. Hij is van meening, dat beide vreedzaam naast elkaar kunnen leven.

Smith wil slechts dit: voor de naamlooze zwarten een geboortegrond, een vaderland, een middelpunt.

Spaansche kolonisatie en de Cultuur der Indianen.

In een kritiek op een brochure, *Kolonisatie en Missie*, van een zekeren B. Weevers, schreef Prof. Dr. Ir. J. A. A. Mekel zeer vele lezenswaardigheden, in het Juni-nummer van de „*Rijkseenheid*" over bovengenoemd onderwerp.

Speciaal heeft Prof. Mekel, die zeer goed met de Spaansche cultuur op de hoogte is, het over Mexico, waar hij zelf in dienst der „Koninklijke" jarenlang gewoond heeft.

Hij schrijft dan:

Het is vooral gedurende, wat men zou kunnen noemen de meer radicale periode der Mexikaansche republiek, bij vele schrijvers, Mexikanen zoowel als niet-Mexikanen, mode geworden de Azteeksche beschaving buitensporig op te hemelen ten koste van de cultuur der Spanjaarden. De redenen zijn niet ver te zoeken: zij worden ingegeven door rassenhaat van den Mesties, die physiek en physisch den Indiaan gewoonlijk nader staat dan den blanke, of door geringschatting van de christelijke cultuur in vergelijking met de beschaving der heidenen. Zulke auteurs stellen het dan dikwijls voor, alsof in Mexico ten tijde der Spaansche invasie eene cultuur bloeide, bijna zoo ver ontwikkeld als die der Grieken en minstens gelijkwaardig aan die der Egyptenaren, eene cultuur, die met één slag werd vernietigd door wreede, bigotte, goudzoekende Spanjaarden.

Om dusdanige redeneeringen naar hun waarde te kunnen schatten, dient men eene objectieve studie der cultuur van de Azteken te hebben gemaakt.

De cultuur der Azteken en der Maya's, volken, wier geschiedenis, althans naar de meening van den leek, nog steeds met een geheimzinnigen sluier is bedekt, oefent op velen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit en het aantal populaire en dikwijls slechts onjuistheden bevattende boeken en artikelen over dit onderwerp groeit dan ook met den dag. Welke waarde mag nu de objectieve onderzoeker aan die fameuze, pre-Spaansche cultuur, die zooveel pennen in beweging heeft gebracht toekennen?

* * *

Wanneer men de beschaving der Azteken wil bestudeeren, dient men te beginnen met de studie van hun godsdienst, want de godsdienst en de rituele handelingen daaraan verbonden, namen de allervoornaamste plaats in het openbare leven der Azteken en der overige Mexikaansche rassen in. Over dien godsdienst zijn vele, zeer betrouwbare boeken geschreven, waarvan ik alleen maar wil noemen het meesterwerk van Bernardino de Sahagun: Historia general de las cosas de Nueva España (het manuskript is afgedrukt in het zevende deel van Mexican Antiquities, het beroemde werk, uitgegeven door Lord Kingsborough). Eene uitvoerige beschrijving der godsdienstige gebruiken kunnen we hier natuurlijk niet geven en met eenige aanduidingen moet worden volstaan.

De pre-Spaansche Mexikaansche rassen bezaten eene tijdrekening, waarbij het jaar in perioden van twintig dagen werd verdeeld en elk dier perioden was gewijd aan één of meer goden. Zoo was de eerste periode hoofdzakelijk gewijd aan Tlaloc, den regengod, en om hem gunstig te stemmen en zijn hulp in te roepen voor het komende jaar, werden hem offers gebracht, voornamelijk van kleine kinderen. De slachtoffers werden op versierde baren naar de tempels gedragen en daar afgeslacht op het Azteeksche altaar, de z.g.n. piedra de los sacrificios (offersteen). Het slachtoffer werd op deze steen uitgestrekt en terwijl vijf priesters armen, beenen en hoofd van den ongelukkige vasthielden, reet de hoogepriester hem den buik open (door middel eener horizontale snede onder de ribben toegebracht met een mes van obsidiaan) en rukte het nog warme harte met de hand uit de borstholte om het aan den god te offeren. De lijken der slachtoffers werden dan van den top der pyramide, waarop zich de tempel bevond, naar beneden geworpen en door de aldaar verzamelde menigte genuttigd. Op deze wijze werden gedurende elk der periode van twintig dagen één of meer goden in 't bijzonder geëerd, steeds door het brengen van menschenoffers. Het heeft geen zin deze orgieën voor elk der perioden uitvoerig te beschijven het gruwelijke verhaal zou eentonig worden. Slechts bij uitzondering bestonden de slachtoffers uit kinderen (zooals in de eerste periode) of uit vrouwen; gewoonlijk waren het gevangenen. De Azteken voerden dan ook oorlog niet alleen om hun macht uit te breiden (zij beheerschten ten tijde der Spaansche invasie een zeer groot deel van het land), doch vooral om gevangenen te maken ten einde over de noodige slachtoffers te kunnen beschikken. Bovendien werden slaven — de Azteken kenden de slavernij — geofferd en de lijken dezer slaven werden dan door hunne meesters, die hen aan de priesters hadden afgestaan, genuttigd op een feestmaal, waartoe zij hunne vrienden uitnoodigden en waarbij de luguberehoofdschotel volgens bepaalde, in de oude codices nauwkeurig omschreven wijzen, werd toebereid.

Een ieder, die ernstige studie heeft gemaakt van de beschaving der Indianen en die daarbij niet alleen de soms bevooroordeelde werken der Spaansche missionarissen, maar tevens de onverdachte oorspronkelijke bronnen (codices in hieroglyphenschrift) heeft geraadpleegd, moet wel tot de conclusie komen, dat de godsdienst der Azteken en der aanverwante rassen *onbeschijfelijk wreed* was, en dat de heerschappij der priesterkaste met loodzware hand drukte op de bevolking. Het is moeilijk het totaal aantal der jaarlijksche slachtoffers te geven, maar voorzichtige geschiedschijvers meenen, dat alleen reeds op de hoogvlakte van Anaguac (het centrale gedeelte van Mexico) meer dan 20.000 menschenoffers per jaar aan de goden werden gebracht. De bekende Mexikaansche archaeoloog A. Chavero, dien men allerminst van overdreven Spaanschgezindheid kan beschuldigen, schrijft dan ook: „Mexico was een zee van bloed, waarin het huisgezin. de maatschappij, waardigheidsbekleeders en de Koning verdronken, en waaruit slechts oprees de sombere schrikwekkende, zwarte gestalte van Teoteculi, de heer der goden."

* * *

Dat de studie van den Azteekschen godsdienst ons geen hoog denkbeeld geeft van de dikwijls zoozeer opgehemelde, pre-Spaansche Mexikaansche beschaving, behoeft geen nader betoog, doch men kan zich afvragen, of daartegenover geen compenseerende elementen zijn aan te wijzen, die een milder oordeel over deze beschaving vergen.

Wanneer men naast den godsdienst tevens de sociale organisatie, de wetten, etc., der Azteken bestudeert, komt men alweer tot de conclusie, dat de cultuur van dit volk op een zeer laag peil stond en dat de verovering van Mexico door de Spaanjaarden voor den Indiaan veeleer een zegen dan een ramp is geweest. De macht beruste bij de Azteken geheel bij eene regeerende kaste, bestaande uit priesters en edelen (hoofdzakelijk krijgslieden), terwijl de bevolking onder de meest onduldbare lasten gebukt ging. Alle belastingen werden opgebracht door het mindere volk — het waren er zeer veel en zware — en de aristocraten waren van alle contributie vrijgesteld. Doch niet alleen was het volk schatplichtig aan den Staat, doch daarnaast tevens aan de regeerende klasse, die het privilege had ontvangen belastingen ten eigen bate te mogen innen. Bovendien waren de wetten, waardoor de bevolking werd geregeerd, uitermate gestreng en wreed en de geringste vergrijpen werden met den dood, dikwijls voorafgegaan door onmenschelijke kwellingen, gestraft. Bulnés, een zeer liberaal en, evenmin als de boven aangehaalde Chavero, Spaanschgezind, Mexikaansch historicus en socioloog, resumeert zijne beschouwing omtrent de positie der Indianen onder de heerschappij der Azteeksche kiezers met de volgende woorden: „Onder het Azteeksche regime betaalden de bewoners der dorpen zware belastingen aan de leden van de kaste der priesters en der militairen en aan de kroon. Zij waren verplicht als soldaat te dienen en andere diensten te bewijzen zonder daarvoor te worden betaald en zij werden gedwongen deel te nemen aan de eindelooze campagnes in het belang van zeer aggressieve heerschers, die om de nietigste redenen bloedige oorlogen ontketenden. Hun wetgeving was, zooals dit bij alle barbaarsche volken het geval is, zeer gestreng en maakte met ongehoorde wreedheid gebruik van haar recht om kwellingen en de doodstraf toe te passen". Bulnés komt dan ook tot de conclusie, eene conclusie, die iedere kenner van Mexico en zijn geschiedenis zal onderschrijven, dat de Indianen gedurende de Spaansche heerschappij onder veel gunstiger omstandigheden leefden dan onder hunne eigen heerschers zoowel als onder het regime der onafhankelijke republiek, waarmede Mexico sinds 1821 is gezegend.

* * *

Maar, zal menigeen, die populaire boeken over het geheimzinnige land der Azteken heeft gelezen, misschien vragen, al was de Azteeksche cultuur dan ook wreed en barbaarsch, hadden de oude bewoners van Mexico dan toch geen trap van materieele beschaving bereikt, die duidt op hooge intellectueele prestaties? Eene bloeiende, autochtone, belangwekkende civilisatie, die door de schennende hand der goud-zoekende conquistadores noodeloos werd vernietigd? Ook op deze vraag geeft eene objectieve studie der Azteeksche cultuur een negatief antwoord.

De kunst der Azteken en aanverwante rassen was van de allerprimitiefste soort, getuige de overblijfselen (afgodsbeelden, tempelruïnes, vaatwerk) en in geen enkel opzicht te vergelijken met die der oude bewoners van sommige deelen van Azië. Slechts de tempels der Maya's (de bewoners van Yucatán, het Zuid-oostelijk schiereiland van Mexico) maakten eene eenigermate gunstige uitzondering, doch deze tempels dateeren reeds uit de eerste eeuwen onzer jaartelling en ten tijde van de komst der Spanjaarden was de cultuur der Maya's en der meer zachtzinnige Tolteken reeds lang geleden vernietigd door de Azteken, die wel de elementen dier oudere cultuur overnamen, doch daaraan weinig of niets toevoegden. Bij vrijwel alle schrijvers geldt als hoogste intellectueele prestatie der oude Mexikanen de z. g. n. tonalámatl, hun tijdrekening, een hoogstwaarschijnlijk Tolteeksche uitvinding, welke ten tijde der Spaansche invasie reeds een vijftiental eeuwen in gebruik was. Deze tijdrekening, gebaseerd op eene combinatie van het twintigtallig en dertientallig stelsel (wij kunnen er hier niet op ingaan), was al even primitief als de Azteeksche kunst en voerde tot twee soorten van „jaren" één van 260 en één van 365 dagen, die als kerkelijk en burgerlijk jaar zouden kunnen worden onderscheiden. Het schrikkeljaar kenden de oude Mexikanen niet en hun kalender geraakte dan ook herhaaldelijk hopeloos in de war, waarop zij niet beter wisten te doen dan op een willekeurigen dag weer opnieuw met tellen te beginnen. Gedurende meer dan vijftien eeuwen waren de Indianen er dus niet in geslaagd eene tijdrekening te ontwikkelen, die zich aanpaste aan de elementaire behoeften van een volk, dat in hoofdzaak van landbouw leefde en waarvoor dus de kennis van tijdstippen der seizoenwisselingen van de grootste beteekenis was.

Ook leefden de Azteken praktisch noch in het steenen tijdperk: hunne wapens en werktuigen waren nog in de 16e eeuw van steen, terwijl toch het land rijk was aan allerlei metalen. Men kan nauwelijks een ander voorbeeld aanwijzen van een volk, dat zoo weinig sporen van evolutie, op welk gebied dan ook, vertoont als de Mexikaansche Indianen en het kan dan ook geen verwondering wekken, dat verschillende anthropologen en sociologen tot de conclusie zijn gekomen, dat de Azteken en aanverwante volken behooren tot een geestelijk inferieur ras, dat slechts onder dwang — en dan ook nog maar gedeeltelijk — te beschaven is Wij weten heel goed, dat men tegenwoordig al spoedig verketterd wordt, indien men, zij het ook zeer, schuchter, de gedachte waagt uit te spreken, dat het toch wel schijnt, dat er inderdaad inferieure rassen bestaan, die niet dan gedwongen iets overnemen van den blanke, maar hij, die onder de Mexikaansche Indianen heeft geleefd, die hun mentaliteit heeft leeren begrijpen, kan die steeds weer opkomende gedachte moeilijk onderdrukken. Want dat, naast de vele fouten, die zij ongetwijfeld hebben bedreven, de Spanjaarden een heilzamen invloed op de ontwikkeling der Mexikaansche Indianen hebben uitgeoefend, kan slechts de hopeloos bevooroordeelde ontkennen en toch, niettegenstaande bijna vijf eeuwen van contact, niet alleen met den blanken kolonist, maar tevens met den zich alle denkbare opofferingen getroostende missionaris, verschillen de Azteken van heden slechts weinig van hunne voorvaderen.

Bekendmaking.

Bij vonnis van den rechter in het Kantongerecht op de Benedenwindwindsche eilanden, zittingsplaats Curaçao, van den 21sten Juni 1900 en een en dertig is verklaard in staat van faillissement EMILIO FERDINANDEZ WILLIAMS, van beroep koopman, wonende alhier, met benoeming van den Edelgrootachtbaren Heer Dr. H. POLVLIET, lid van het Hof van Justitie alhier, tevens rechter in voormeld Kantongerecht, tot Rechter-Commissaris en van ondergeteekende, Praktizijn bij voormeld Hof, kantoor houdende in de Willemstad, Bargestraat No. 32, tot curator.

De E. G. A. Heer Rechter-Commissaris voornoemd heeft bepaald:

1. dat de termijn binnen welken de schuldvorderingen moeten zijn ingediend, zal eindigen den 31sten Juli 1931.

2. dat de verificatievergadering zal gehouden worden op Donderdag den 27sten Augustus 1931 des voormiddags 11 uur ten Raadhuize alhier.

De Curator

4—6 *J. L. C. MONSANTO*

Bekendmaking.

Bij vonnis van den Rechter in het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Curaçao, van den 27sten Juni 1900 en een en dertig is verklaard in staat van faillissement ENRIQUE RUIZ, van beroep koopman, wonende alhier, met benoeming van den Edelgrootachtbaren Hr. Dr. W. M. A. WEITJES, lid van het Hof van Justitie alhier, tevens rechter in voormeld Kantongerecht, tot Rechter-Commissaris en van ondergeteekende, Praktizijn bij voormeld Hof, kantoor houdende in de Willemstad, Bargestraat No. 32, tot curator.

De E. G. A. Heer Rechter-Commissaris voornoemd heeft bepaald:

1. dat de termijn binnen welken de schuldvorderingen moeten zijn ingediend, zal eindigen den 31sten Juli 1931.

2. dat de verificatievergadering zal gehouden worden op Woensdag den 26sten Augustus 1931 des voormiddags te 11 uur ten Raadhuize alhier.

De Curator

J. L. C. MONSANTO.

4—6

DE HEER EN MEVROUW.

S. N. Ecury-Ernst

geven hierbij kennis van de geboorte hunner dochtertje

Yvette Marie du Mont-Carmel

Aruba, 15den, Juli 1931.